

Az időszakos akkreditációs felmérésen

A legmagasabb szakmai besorolást kapta a Sapientia EMTE

Fotó: SAPIENTIA EMTE

Közzétette a Romániai Felsőoktatási Minőségbiztosítási Ügynökség (ARACIS) a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem periodikus, ötévente végzett, legfrissebb minőségi felméréseinek eredményét. A jelentés szerint a Sapientia fennállásának több mint 20 esztendeje alatt első ízben kapta meg a legmagasabb szakmai besorolást, kiemelt bizalmi minősítéssel – jelentették be szerdai sajtótájékoztatójukon az intézmény vezetői.

Menyhárt Borbála

Dr. Tonk Márton, a Sapientia EMTE rektora elmondta, a felsőoktatási intézmények ötévente esnek át úgynevezett periodikus felmérésen, amit a Romániai Felsőoktatási Minőségbiztosítási Ügynökség végez. A szakmai hatóság ezúttal a 2017–2022 közötti időszakot vizsgálta, és ennek alapján fogalmazták meg a döntést, amit az elmúlt héten tettek közzé.

Mint elhangzott, 2021-ben az egyetem benyújtotta az újabb periodikus intézményi akkreditációs felmérés dokumentációját, melynek nyomán 2022 februárjában került sor a látogatásra – hibrid eljárás szerint, részben

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, FÉLÁRON!

A vizsgák vannak még hátra

A mai évzáróval véget ér a 2021–22-es iskolai év. Ez sem volt könnyű, hiszen a járvány rányomta bélyegét, és emiatt kényszervakáció szabdalta fel már a lelegején. Az őszi megtorpanást a téli szünetidő rovására kellett behozni, talán valamennyire sikerült. A nehézségek ellenére az eredmények nem maradtak el.

2.

Erdélyi arcok

László Zsuzsa Sepsiszentgyörgyön született. Hálás mindazért, amit a szüleitől kapott, de a színes gyermekkoráért is, amely – mint mondta – szinte az első perctől a színházhoz is kötődik. Írhatjuk azt is, hogy tulajdonképpen rásodródott erre a pályára. Az Erdélyi arcokban a művésznő magáról, sorsáról és az életéről beszél.

15.

Mezőgazdasági helyzetkép

A Mezőgazdasági Intervenciók és Kifizetési Ügynökség (APIA) központi ügynöksége a földalapú támogatások kérvényezési határideje után ország-szerte több helyszínen tájékoztató körutakat szervezett. Képviselői május 24-én a marosvásárhelyi Business szálloda konferenciatermében találkoztak az érdeklődőkkel.

17.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szakületünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Megenni vagy elinni?

Mózes Edith

Gazdasági szakértők szerint minden eddiginél mélyebb válság vár az országra. Emiatt az egyszerű embereknek, ha eddig nem lett volna elég bajuk, tovább romlik az életminőségük és a közérzetük. A hatalom azonban – miközben üres szövegekkel és be nem tartott ígérekkel szédíti a jó népet a nyugdíjak, bérek, egyéb támogatások ügyében – megemelte egyes állami alkalmazottak fizetését, és megtartotta a speciális nyugdíjakat. Természetesen a lakosság egy része sem panaszkodhat. Hiszen a nyomott bemutatató képsorok mellett arról is szólnak hírek, hogy, bár a nyaralási árak az elmúlt évtized legmagasabb szintjét ütik, az üdülők forgalma nem csökken, a hét végére is szinte százszázalékos foglaltságot jelentettek be a tengerparti avagy más üdülőhelyek szállodái. És nagy a tolongás a divatos külföldi üdülőhelyekért is.

A gazdasági szakértők napról napra kongatják a vészharangot, de a jelek szerint hiába figyelmeztetik a kormányt, hogy okos pénzügyi gazdálkodásra lenne szükség, az, mint fentebb említettük, épp a minap jelentette be a helyi önkormányzatok vezetői fizetésének emelését, miközben a köznépet újabb és újabb adókkal, adóemelésekkel sújtják.

Kevés kivétellel tehát, egyre nehezebb a romániai lakosság élete, nő az infláció, duzzadnak az élelmiszer-, az üzemanyag- és

(Folytatás a 3. oldalon)

JÚNIUS
10., péntek
A Nap kel
5 óra 30 perckor,
lenyugszik
21 óra 14 perckor.
Az év 161. napja,
hátravan 204 nap.

IDŐJÁRÁS
Változékony
Hőmérséklet:
max. 25 °C
min. 14 °C

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker 10, 11, 45, 21, 1 + 6 **NOROC PLUS:** 4 8 2 7 2 4
40 35, 31, 36, 26, 8, 20 **SUPER NOROC:** 6 4 2 9 2 2
69 6, 39, 42, 5, 34, 13 **NOROC:** 0 7 6 2 0 5 4

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapról a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Ellenőrizték a forrásvizek minőségét

A Marosvásárhelyi Közegészségügyi Igazgatóság a május 15-én gyűjtött vízminták vegyi és bakteriológiai elemzése alapján megállapította, hogy a marosvásárhelyi Moldovei, Predeal és Székely Vértanúk utcákban található források vize megfelel a törvényes értékeknek, így ihatók, míg a Bodoni, a Constantin Romanu Vivu utcában, az 1848. úton és a Segesvári úton található források vízének bakteriológiai paraméterei, a Nyírfá utcai forrásvíznek pedig a fizikai-kémiai mutatói eltérnek a jogi normák által meghatározott értékektől, ezért fogyasztásra nem alkalmasak – tájékoztat Facebook-oldalán a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal.

Zajlik az érettségi

A szóbeli vizsgák már megkezdődtek, június 14–16. között a választott idegen nyelvi ismeretek felmérésével járul az érettségi szóbeli szakasz. Az írásbeli vizsgák június 20-án a román nyelv és irodalom vizsgával kezdődnek. A profilnak megfelelő főtantárgyból június 21-én, a választott tantárgyból 22-én vizsgáznak. Anyanyelvi irodalomból 23-án lesz a megmérettetés. Az eredményeket június 27-én 12 óráig függeszti ki, az óvások ugyanaznap 18 óráig nyújthatók be. A végső eredményeket július elsején teszik közzé. Az érettségi vizsga akkor tekinthető sikeresnek, ha a végzősök minden vizsgán részt vettek, és tantárgyanként legkevesebb 5-ös osztályzatot értek el, viszont az írásbeli vizsgák általános osztályzata nem lehet kisebb 6-osnál.

Bevezető kineztetikai képzés Marosvásárhelyen

A Gyulafehérvári Caritas bevezető kineztetikai képzést indít Marosvásárhelyen, a Caritas Ház A termében (Mărăști utca 36. szám) június 27–30. között, délutánonként 14 órától 19 óráig. Jakabos Adél és Nagy Annamária trénernek olyan érdeklődők jelentkezését várják, akik szívesen részt vennének egy mozgásos önismereti utazáson, amelynek során találkozhatnak saját mozgásmintáikkal, és újakat fedezhetnek fel, azaz fejleszthetik mozgáskompetenciájukat. Érdeklődni és jelentkezni június 23-ig lehet Nagy Annamáriánál az annamaria.nagy@caritas-ab.ro e-mail-címen vagy a 0755-851-686-os telefonszámon (munkanapokon 16 és 20 óra között).

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

*Isten éltesse!

Ma MARGIT, holnap BARNABÁS napja. **BARNABÁS:** arámi-héber eredetű, bibliai jelentése: a vigasztalás fia. Régi alakváltozata a Ballabás.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2022. június 9.

1 EUR	4,9454
1 USD	4,6139
100 HUF	1,2514
1 g ARANY	274,1949

Együtt Szófiért – karitatív koncert Mezőbergenyében

A mezőbergenyei adventista és református egyházközösségek karitatív koncertet szerveznek egy csontrákkal diagnosztizált falubeli kislány, Szófi megsegítésére. A koncertre a felújított kultúrotthonban kerül sor június 12-én 19 órától.

Közreműködik a helyi református egyházközösség kórusa, az adventista egyházközösség fúvószenekara, a kövesdombi református egyházközösség dicsőítő csapata, a mezőbergenyei Domahidi család, továbbá az Éden klub gyermekkórus és az Alexandru Ioan Cuza Általános Iskola III. D osztálya.

Nemzetek Ligája-mérkőzések a televízióban

Június 10., péntek:

- * 19.00 óra, DigiSport 3, Prima Sport 1: Moldova – Lettország
- * 19.00 óra, DigiSport 4: Azerbajdzsán – Szlovákia
- * 21.45 óra, DigiSport 1, Prima Sport 1: Ausztria – Franciaország
- * 21.45 óra, DigiSport 2, Prima Sport 2: Dánia – Horvátország
- * 21.45 óra, DigiSport 3, Prima Sport 3: Albánia – Izrael
- * 21.45 óra, DigiSport 4: Fehéroroszország – Kazahsztán

Június 11., szombat:

- * 16.00 óra, DigiSport 1, Prima Sport 1: Ukrajna – Örményország
- * 19.00 óra, DigiSport 2, Prima Sport 1: Írország – Skócia
- * 19.00 óra, DigiSport 4: Feröer szigetek – Litvánia
- * 21.45 óra, Antena 1: **ROMÁNIA – Finnország**
- * 21.45 óra, DigiSport 1, Prima Sport 1: Anglia – Olaszország
- * 21.45 óra, DigiSport 2, Prima Sport 2: **MAGYARORSZÁG – Németország**
- * 21.45 óra, DigiSport 3, Prima Sport 3: Hollandia – Portugália
- * 21.45 óra, DigiSport 4: Wales – Belgium

- * 21.45 óra, Prima Sport 4: Montenegró – Bosznia-Hercegovina

Június 12., vasárnap:

- * 16.00 óra, DigiSport 4, Prima Sport 2: Észak-Írország – Ciprus
- * 19.00 óra, DigiSport 1, Prima Sport 1: Norvégia – Svédország
- * 19.00 óra, DigiSport 2, Prima Sport 2: Grúzia – Bulgária
- * 19.00 óra, DigiSport 4: Észak-Macedónia – Gibraltár
- * 21.45 óra, DigiSport 1, Prima Sport 1: Spanyolország – Csehország
- * 21.45 óra, DigiSport 2, Prima Sport 2: Svájc – Portugália
- * 21.45 óra, DigiSport 3, Prima Sport 3: Szlovénia – Szerbia
- * 21.45 óra, DigiSport 4: Görögország – Koszovó
- * **Június 13., hétfő:**
- * 17.00 óra, DigiSport 1, Prima Sport 1: Kazahsztán – Szlovákia
- * 19.00 óra, DigiSport 2, Prima Sport 1: Azerbajdzsán – Fehéroroszország
- * 21.45 óra, DigiSport 1, Prima Sport 1: Franciaország – Horvátország
- * 21.45 óra, DigiSport 2, Prima Sport 2: Dánia – Ausztria
- * 21.45 óra, DigiSport 4, Prima Sport 3: Izland – Izrael

Évzáró

A vizsgák vannak még hátra

A mai évzáróval véget ér a 2021–22-es iskolai év. Ez sem volt könnyű, hiszen a járvány rányomta bélyegét, és emiatt kényszervakáció szabdalta fel már a letelejét. Az őszi megtorpanást a téli szünet rováására kellett behozni, talán valamennyire sikerült. A nehézségek ellenére az eredmények nem maradtak el.

A megyei oktatásügy sikereként lehet elkönyvelni, hogy hat tantárgyverseny országos szakaszának a helyszíne volt Maros megye. Itt tartották a történelem, a német nyelv, az ortodox és a római katolikus vallás, valamint az iskolai sportok versenyének döntő, országos szakaszát. Marosvásárhelyen zajlott a magyar tannyelvű középiskolák számára szervezett Bolyai Farkas multidiszciplináris tantárgyverseny országos szakasza is, és sorolhatnánk tovább a többi kisebb-nagyobb megmérettetést, amelyek lehetőséget biztosítottak a diákoknak a bizonyításra.

RENDEZVÉNYEK

Kucsera Jenő fotókiállítás

Kucsera Jenő fotóiból nyílt kiállítás csütörtökön a Marx József Fotóklub szervezésében a marosvásárhelyi vár Szűcsök bástyájában. A tárlat naponta 12-18 óra között látható.

Kopjafaavatás Albistelep emlékére

A református egyházközösség június 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor kopjafát állít Andrásytelepen az egykori Al-

A tanév végével eljött a cikluszáró vizsgák időszaka is. Megyénkben 4.892 diák járta ki a nyolcadik osztályt, ebből 1589-en a magyar, 78-an a német tagozaton. Az országos képességvizsgára 4.861-en iratkoztak fel. A vizsga június 14–17. között zajlik. 14-én románból, 16-án matematikából és 17-én magyarból vizsgáznak. A végső eredményt június 30-án hozzák nyilvánosságra.

A vizsgakérdv alacsonyabb a XII., XIII. osztályt végzett 4.146 diák esetében, akik közül 3.251-en állnak érettségi vizsgára azzal a 425 diákkal együtt, akik az elmúlt években végeztek. A különbséget azok a diákok teszik ki, akik nem kapták meg az átmenő jegyet valamelyik tantárgyból, vagy már eleve úgy gondolták, hogy az augusztusi vizsgára esetleg jövőre tudnak jobban felkészülni.

Mint arról már beszámoltunk, javában folynak az érettségi vizsga szóbeli próbái. A kompetenciákat felmérő sikeres szóbelit az írásbeli vizsgák követik. (bodolai)

bistelep emlékére. Az esemény istentisztelettel kezdődik, melyen ígét hirdet Czirmay Csaba Levente, a Marosi Református Egyházmegye esperese. A XX. század elején benépesült telep mára már lakatlan, az albistelepiek többnyire Andrásytelepre költöztek.

Vásár-hely – Vár sétányi vásár

Június 10. és 13. között a marosvásárhelyi Vár sétányon ismét megszervezik a Vásár-helyt, ahol élelmiszer- és kézműves termékeket árúsítanak termelői áron. A vásár 10-én, pénteken délelőtt 10 órakor nyit, és hétfőn este 7 óráig tart nyitva.

Áloméjszaka az állatkertben

A marosvásárhelyi állatkertben június 10-én, pénteken 18 órától Áloméjszaka az állatkertben címmel ingyenes foglalkozást szerveznek krónikus beteg, illetve fogyatékos gyerekeknek, családtagjaiknak és kísérőiknek. Az Áloméjszakát először 1996-ban a rotterdami állatkertben rendezték meg, azóta a világ 288 állatkertje csatlakozott a kezdeményezéshez. Marosvásárhelyen ötödik alkalommal kerül sor a rendezvényre. Az állatkert bejáratánál kutyabemutató lesz, majd a vezetett látogatás során a résztvevők megismerkedhetnek az állatokkal, és meglepetésekben is részüket lesz.

Kedves olvasóink!

Mivel június 13-án az ortodox pünkösd miatt a posta szünetelteti a lapkihordást, a szombati után következő lapszámunk **június 14-én, kedden** jelenik meg.

Hirdetési irodánk nyitvatartása a következőképpen módosul:

– június 13., hétfő: 10-14 óra között.
Népújság

6423578000076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Kisorsolták a Népszámlálás.ro nyereményjátékának győzteseit

Megvan a Nyerj, hogy nyerhessünk! népszámlálási nyereményjáték eredménye: sorsoláson talált gazdára a 10 iPhone és a 10 interaktív okostábla.

A nyereményjátékba összesen 16.444 népszámlálási részvételi igazolás érkezett be. A játékba azok nevezhettek be, akik sikeresen részt vettek a népszámlálás első, önköltéses szakaszában, és a részvételi igazolásukat beküldték a Népszámlálás.ro honlapjára. A beküldők között 10 (darabonként hozzávetőleg 550 euró értékű) iPhone SE 3 okostelefont sorsoltak ki a játék szervezői. Ugyanakkor a játékosok a beküldéskor egy (darabonként hozzávetőleg 3250 euró értékű) okostáblát ajánlhattak fel egy általuk kiválasztott olyan, magyar nyelven (is) oktató iskolának, amely 50% alatti magyar lakosságáránytal rendelkező településen működik.

A Népszámlálás.ro-t működtető Közpolitikai Elemző Központ által szervezett, ügyvéd jelenlétében zajlott, véletlenszerű kiválasztáson alapuló elektronikus sorsoláson a játék tíz szerencsés résztvevője egy-egy iPhone-t nyert. A győztesek és az általuk kiválasztott oktatási intézmények, amelyek az okostáblát nyerték meg, a következők:

1. Ilyés-Fejér Izabella (Kézdivásárhely) – Moldvai Csángómagyarok Szövetségének oktatási programja (Pusztina)

2. Menyhart Rita (Szászváros) – Doctor Aurel Vlad Általános Iskola

3. Petrikó Ildikó (Nagyvárad) – Lorántffy Zsuzsanna Református Gimnázium

4. Varga-Fekete András (Marosvásárhely) – Válaszúti Szakiskola

5. Kajcsa László (Marosvásárhely) – Európa Általános Iskola

6. Papandonatu Judith (Mezőfőny) – Piskolti Általános Iskola

7. Bartók Barna (Kézdivásárhely) – Bölöni Farkas Sándor Általános Iskola

8. Szabó Andrea Julianna (Küküllődombó) – Küküllődombói Általános Iskola

9. Bogyó Irénke (Csíkszenttamás) – Balánbányai 1-es Számú Általános Iskola

10. Veres László (Kézdivásárhely) – Moldvai Csángómagyarok Szövetségének oktatási programja (Sztítás)

A Népszámlálás.ro játékának szervezői ezúton is köszönik a játékosok részvételét, és gratulálnak a nyerteseknek. *(közlemény)*

Azonosítatlan kisrepülőt kísértek amerikai vadászgépek a román légtérben

Egy Magyarország felől érkezett, azonosítatlan kisrepülőgép haladt át szerda este Románia légterének nyugati részén, elfogására az amerikai légierő két vadászgépet riasztották – közölte a védelmi minisztérium.

Az alacsonyan repülő, Beechcraft típusú, kétmotoros gép Debrecen térségében szállt fel engedély nélkül, kelet-európai idő szerint 17.30-kor, nyolc perccel később pedig a magyar Gripenek elfogták, de a kisgép sem rádióhívásokra, sem a vizuális jelekre nem reagált. A kikapcsolt válasz-jeladóval (transzponderrel) repülő, azonosítatlan gép 17.49-kor Nagyvárad térségében lépett be a román légtérbe, 17.58-kor pedig az amerikai légierő két, a román légtérben járőrszolgálatot tel-

jesítő F-16-os vadászgépe szegődött nyomába. A védelmi minisztérium (MAPN) közlése szerint a kisrepülő nem tanúsított veszélyes vagy ellenséges magatartást, de továbbra sem válaszolt az elfogására küldött harci repülőket nemzetközileg használt rádió- és vizuális jelzéseire.

A gép Karánsebes – Szörvényvár felé folytatta útját, 19 óra körül két percig a szerb légtérre is érintette, majd átrepült Bulgáriába. Időközben a két amerikai vadászgép visszatért a felelő-i légitámaszpontra, a célpont követését pedig két román F-16-os vette át.

A MAPN közlése szerint a bolgár hatóságok szerda este azon a területen kezdtek földi vizsgálatot, ahol utoljára észlelték a radarok az azonosítatlan repülőket. *(MTI)*

Kolozsváron megnyitották a 11. ünnepi könyvhetet

A kolozsvári Bánffy-palota udvarán csütörtök délután megnyitották a 11. alkalommal megrendezett ünnepi könyvhetet.

Nyitóbeszédében *Markó Béla* költő örömet fejezte ki azért, hogy a hagyományos marosvásárhelyi könyvvásár és kolozsvári könyvhét mellett immár Nagyváradon, Csíkszeredában és Sepsiszentgyörgyön is rendeznek könyves ünnepeket. Úgy vélte, nem kell a konkurenciától tartani, mert könyvből és könyves rendezvényből sohasem lehet elég. Aki pedig könyvet vásárol, nem azért teszi, hogy beadja az antikváriumba, hanem abban bíz, hogy itthon teremt magának élhető életet.

Megemlítve, hogy a marosvásárhelyi állatkert fogadta be ideiglenesen az odesszai állatkert háború elől menekített oroszlánjait, kijelentette: a könyvek ugyanúgy ki vannak szolgáltatva az embereknek, mint a kutyák, macskák, oroszlánok. Elmondják, hogy milyen a háború, milyen a béke, de nem hoznak döntéseket, ezt az embereknek kell megtenniük.

Karácsonyi Zolt, az Erdélyi Magyar Írók Ligája (E-MIL) elnöke köszöntésében Galileo Galileit idézve jelentette ki: nagy viharban a legnagyobb hajók árbócait is eltakarhatják a

hullámok. „Megtörténhet, hogy a legnagyobb szerzők sem látzanak, de ha valakit nem veszünk észre azonnal, lesz még rá alkalom két könyvhét hullámai között” – jelentette ki.

A megnyitóünnep alkalmából adta át a Kolozsvár Társaság a Kolozsvár Büszkesége díjat, melyet idén Gergely Istvánné Tókes Erzsébetnek, a Házsongárd Alapítvány létrehozójának ítéltek.

A Kolozsvári Ünnepi Könyvhét keretében a Bánffy-palota termeiben 27 standon 47 kiadó kínálja könyveit. A rendezvényen közel hatvan meghívott szerzővel találkozhat a közönség.

Az esemény díszvendége a Kolozsváron született Bodor Ádám lesz, aki szombaton este áll a nagyszínpad közönsége elé. Az olyan népszerű szerzők mellett, mint Orvos-Tóth Noémi, Zoltán Gábor, Szentesi Éva vagy Kollár-Klemencz László, az Erdélyből elszármazott Bartis Attilával és Tompa Andreával is találkozhat a közönség.

A rendezvény programja az Unnepikonyvhet.ro internetes oldalon böngészhető. *(MTI)*

Ország – világ

Elsőfokú árvízriadó erdélyi, bányási és Körös-vidéki folyókon

Elsőfokú (sárga jelzésű) árvízriadót adott ki csütörtökön az Országos Hidrológiai és Vízgazdálkodási Intézet (INHGA) több erdélyi, bányási és Körös-vidéki folyóra. A szakemberek szerint nagy mennyiségű víz árad le a patakokon, lejtőkön és vízfolyásokon, és a vízállás meghaladhatja az elsőfokú készülségi szintet a következő folyók vízgyűjtő medencéjében: Sebes-Körös (Kolozs és Bihar megye), Fekete-Körös (Bihar és Arad megye), Maros (Fehér, Szeben, Hunyad és Arad megye) és Béga (Temes és Arad megye). A hidrológusok figyelmeztetnek, hogy hangsúlyosabb az árvízveszély a Bihar és Temes megyei kis folyóvizeken. *(Agerpres)*

Tízmilliárdos a külkereskedelmi mérleg hiánya

Az idei első négy hónapban Románia külkereskedelmi mérlegének hiánya meghaladta a 10 milliárd eurót, miután a deficit 2,938 milliárd euróval volt nagyobb a tavalyi év azonos időszakához mérten – közölte csütörtökön a statisztikai intézet. A vizsgált időszakban az export 20,7 százalékkal 28,920 milliárd euróra nőtt, míg a behozatal 25,5 százalékkal 38,933 milliárd euróra gyorsult. Az idei első negyedében 7,168 milliárd euró volt Románia külkereskedelmi mérlegének hiánya. Tavaly egész évben 5,301 milliárd euróval, csaknem 29 százalékkal, 23,698 milliárd euróra nőtt a deficit az előző évhez mérten. *(MTI)*

Tavaly hétezer büntetőeljárás indult kábítószer miatt

Tavaly több mint 7000 büntetőeljárás indítottak a hatóságok kábítószer-fogyasztás, kábítószer és tiltott anyagok illegális birtoklása miatt – jelentette ki csütörtökön Lucian Bode belügyminiszter, aki hamisnak nevezte azt a híresztelést, miszerint a belügyminisztérium alkalmazottai nem voltak aktívan jelen a Saga fesztiválon. A belügyminiszter nyilatkozatának előzménye, hogy az elmúlt hétvégén zajló bukaresti Saga fesztiválon két fiatal meghalt és több résztvevőt kórházba kellett szállítani kábítószer-túladagolás miatt. A belügyminisztérium csütörtökön minden illetékes struktúrája bevonásával nagyszabású tanácskozást tartott, amelynek eredményeképpen új intézkedéseket dolgoznak ki a kábítószer-kereskedelem és -fogyasztás megelőzésére és leküzdésére. *(Agerpres)*

Az EB készen áll az uniós alapszerződések módosítására

Az Európai Bizottság készen áll az uniós alapszerződések módosítására – jelentette ki Dubravka Suica, a brüsszeli testület alelnöke csütörtökön az Európai Parlament (EP) plenáris ülésén Strasbourgban. Az uniós szerződések felülvizsgálatát óhajtó konvent összehívásáról szóló parlamenti vitában a biztos elmondta: az Európa jövőjéről szóló konferenciasorozaton meghallgatták az állampolgárok felvetéseit, most az uniós intézmények feladata, hogy a legrövidebb időn belül összegezzék ezeket, és megvalósítási terveket készítsenek. Suica elmondta továbbá, hogy a bizottság jövő héten közleményt ad ki, amelyben bemutatja a konferencia eredményeinek nyomán követését a testület hatáskörébe tartozó területeken. *(MTI)*

Megenni vagy elinni?

(Folytatás az 1. oldalról)

az energiaárak, egyre gyakoribbak a tüntetések, tiltakozó megmozulások.

A cinizmus magiskoláját produkálta a minap a Nemzeti Bank kormányzója, amikor – megnyugtató megoldásként – hársfateát ajánlott az egyre türelmetlenebb lakosságnak.

Ennél is jobb volt a tanácsadójának múlt heti „ajánlása”, aki egy szimpóziumon, miután felsorolta a lakosság pénzmegtakarítási lehetőségeit, félíg viccesen, félíg komolyan azt mondta: a legjobb „orvosság” az infláció és a drágulás ellen, ha elisszuk és megesszük a pénzünket. A többit majd meglátjuk. Szerinte ugyanis nem érdemes állampapírokba fektetni, mert az ilyen értékpapír hozama úgysem érne utol az infláció nagyságát, a bankszámla kamata sem érte az infláció nyomába.

Az európai beruházásokért felelős miniszter szerint Romániában az infláció elérte a 14 százalékot, és 3,2 millió embert fenyeget nélkülözés. Nekik nemhogy állampapírokra, de még kenyérre és hársfateára sem igazán futja.

Akkor tehát mi a jobb: megenni vagy elinni? Feltéve, ha van amit.

Jut eszembe a két svéd esete, akik elloptak egy kamion vodkát. Amikor a bíró megkérdezte, mit csináltak a rengeteg itallal, a válasz az volt: –Eladtuk. – S az árát? – Elittuk...

Alkotmánybíróság: 2018 óta nincs jogalap a bűncselekmények elévülésének megszakítására

Az indoklás közzétételével hatályba lépett szerdán az alkotmánybíróság azon határozata, amely alapvetőben ütközőnek minősítette a büntető törvénykönyvnek (Btk.) az elévülés megszakítására vonatkozó korábbi előírását.

Bár a kormány – az alkotmánybíróság figyelmeztetése alapján – május 30-án pontosította a kifogásolt törvénycikkelyt, az alkotmánybíróság most közzétett indoklásából kiderült: már több mint négy éve nincs jogalap arra, amelyre hivatkozva az ügyészség megszakíthatná az elévülést azoknak a bűncselekményeknek az ügyében, amelyeknél elkezdődött a bünvádi eljárás. A média szerint a gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a pereskedést minden rendelkezésére álló módon elnyújtó, szabályossági kifogásokat vagy éppen alkotmányossági óvást emelő bűnelkövetők elkerülhetik a felelősségre vonást, mert a bűncselekmény elévül, még mielőtt megszületne a jogerős ítélet.

Az alkotmánybíróság arra hivatkozott: nem most először állapította meg, hanem már egy 2018 áprilisában hozott határozatában is kimondta, hogy az elévülés megszakításáról rendelkező Btk.-cikkely alkotmányértő. Mivel a jogalkotó ezt csak idén, a május 30-án elfogadott sürgősségi kormányren-

delettel javította ki, az azóta eltelt négy évben nem volt alkotmányos jogalap az elévülés felfüggesztésére.

A Hotnews.ro hírportál által megszólaltatott jogi szakértők szerint az alkotmánybíróság – kötelező érvényű, megfellebbezhetetlen – értelmezése a bűnözőknek kedvez és büntető eljárások százait „repíti a levegőbe”. A május 30-án sürgősségi kormányrendelettel elfogadott pontosítás nem visszamenőleges hatályú, csak a most kezdődő ügyekre érvényes, az alkotmánybírósági értelmezés viszont visszamenőleges hatályú és az összes 2018 óta kezdett büntetőeljárásra olyan hatással lesz, mintha nem történt volna még semmi az ügyben. „Ez egy jogi atombomba” – idézte Toni Neagsu ügyvéd kommentárját a Hotnews.ro.

Az alkotmánybíróság – a megfogalmazás pontatlanságára hivatkozva – minősítette alaptörvénybe ütközőnek a Btk. azon cikkelyét, amely előírta, hogy „bármely, az ügyben foganatosított eljárás” megszakítja az elévülést. A vitatott Btk.-cikkelyt május 30-án úgy módosította a kormány, hogy „megszakítja az elévülést bármely olyan, az ügyben foganatosított eljárás, amelyet a törvénynek megfelelően a gyanúsítottal vagy vádlottal is közölni kell”. *(MTI)*

A legmagasabb szakmai besorolást kapta a Sapientia EMTE

(Folytatás az 1. oldalról)

online, részben személyes jelenléttel. A felmérés érintette mind a négy helyszínt, ahol oktatás zajlik (Marosvásárhely, Kolozsvár, Csíkszereda és Sepsiszentgyörgy), ugyanis a metodológia értelmében, az egyetem egésze mellett egyes szakok, jelen esetben hét szak felmérésére is sor került: az alapképzések közül az élelmiszeripari mérnöki, a világ-és összehasonlító irodalom – angol nyelv és irodalom, a kommunikáció és PR, a marketing, az infokommunikációs hálózatok és rendszerek (távokzlás), illetve a gépészmérnöki szakokat helyezték görcső alá, illetve a mesterképzés terén a filmtudomány szakot.

Dr. Tonk Márton rámutatott, a felmérés során a bizottság a többi között kíváncsi volt az oktatás szakmai tartalmára, ennek a minőségére, a különböző kutatási eredményekre, ugyanakkor az egyetem humán és infrastrukturális erőforrásaira, illetve a Sapientia végzett hallgatók továbbtanulására, a munkaerőpiacon való elhelyezkedésére, hogy milyen sikerességgel hasznosíthatók azok a szakmai kompetenciák, amelyekre az egyetemi évek alatt tettek szert – ismertette az eljárás menetét a rektor. A felmérés időszakaiban beszélgetésekre is sor került, például jelenlegi hallgatókat és kollégákat, sapientias végzeteket és azok munkaadóit is kérdezte a bizottság a képzés minőségéről, az egyetemi tapasztalatokkal való elégedettségükről. A beszélgetések során elhangzott pozitív visszajelzések megerősítették a bizottságot abban, hogy az egyetem minőségi oktatást és felkészítést nyújt mindazok számára, akik jövőbeli szakmájukra ott készülnek fel.

Ma már a romániai felsőoktatási hálózat szakmailag elismert tagja a Sapientia

Az intézményi akkreditációs felmérések eredménye meghatározó

jelentőségű az egyetem szakmai megítélése és hazai elismertsége szempontjából.

– Azt hiszem, határozottan kijelenthetjük, hogy az erdélyi magyar közösség rendszerváltástól számított 32 esztendejének az egyik igen sikeres szakmai és nemzetpolitikai projektje a Sapientia EMTE, nemcsak ennek a megalapítása, hanem az, ahová az egyetem 20–21 esztendő alatt eljutott. Az elmúlt két évtized során első ízben mondhatjuk el azt, hogy a Romániában létező legmagasabb szakmai minősítési fokozatot nyerte el, ami bizonyítja, hogy a Sapientia célba ért, és a legmagasabb szakmai színvonalon végzi azokat a feladatokat, amelyek a hallgatók felkészítését célozzák, és mára a romániai felsőoktatási hálózatnak egy stabil, szakmailag elismert eleme, valamint a Kárpát-medencei felsőoktatási tér stabil tagja lett – hangsúlyozta a rektor, majd hozzátette, ez a sikertörténet, a húszesztendős folyamat nem lett volna kivitelezhető, ha a Sapientia mögött nincs ott a magyar kormányoknak a folyamatos támogatása.

Dr. Dávid László, a Sapientia EMTE szenátusának az elnöke hangsúlyozta, az egyetem olyan szintű tudással tarisznyálja fel a diákjait, amelynek a birtokában bárhol, bármilyen körülmények között megállják a helyüket, és hozzájárulnak azoknak a térségeknek a fejlődéséhez, ahol elhelyezkednek, vagy saját vállalkozásokat alapítanak. Ugyanakkor számos példa van arra, hogy a fiatal tehetségek, akiket ki-neveltek, ma a Sapientia tanítanak, van egykori hallgatójuk, aki professzori címet szerzett.

Hatszorosára növekedett diáklétszám

Dr. Farkas Csaba rektorhelyettes rámutatott: a 2001-ben alapított intézmény hosszú utat járt be több mint húszéves léte alatt: 371 diákkal indult az első évfolyam Csíksze-

Balról jobbra: dr. Dávid László, dr. Tonk Márton, dr. Farkas Csaba

Fotó: SAPIENTIA EMTE

redában és Marosvásárhelyen, mára azonban az egyetem már négy oktatási helyszínen biztosít magyar nyelvű képzést, hiszen 2002-től Kolozsváron, 2015-től pedig Sepsiszentgyörgyön is indult alapképzés. A kezdeti diáklétszám azóta több mint hatszorosa növekedett: jelenleg 2245 diákja van az egyetemnek 32 alapképzési és 12 mesteri szakon. Az intézményben folytatott kutatási tevékenység is látványos fejlődést mutatott az elmúlt időszakban: a Sapientia EMTE a Webometrics besorolások szerint 2022 januárjában világviszonylatban a 3531. helyen szerepelt az egyetem rangsorában (2020-ban az 5221. helyen állt ugyanezen a listán), Romániában pedig 2022-ben a 28. helyen áll a közel száz felsőoktatási intézmény sorában. 2020-ban országos viszonylatban a 38. helyet foglalta el, tehát két év alatt tíz

helyre sikerült előbbre lépni. Dr. Farkas Csaba megjegyezte, hogy a minőségbiztosítási felmérés nyomán elkészült jelentésben is kiemelték pozitívként, hogy az egyetem megfelelő erőforrásokat fordít a kutatások fejlesztésére. Ugyanakkor az akkreditációs zárójelentés elismerően szól többek között az egyetem 2021-ben üzembe helyezett új weboldaláról, amely egy mobilbarát honlap, megújult dizájnnal. A jövőbeli tervek kapcsán a rektorhelyettes kiemelte, az intézménynek az utánpótlásra is gondolnia kell, ezért a stratégiai célok között a doktori iskolák kialakítása nagyon fontos szerepet tölt be. Olyan doktori iskolák kialakítására fektetnek a hangsúlyt, amelyek a romániai magyar doktori kínálatban jelenleg hiányoznak, például a mérnöki tudományok, a biotechnológia és az agrártudomány, a jogtudo-

mány, illetve a művészetek területén szándékoznak doktori iskolákat indítani a közeljövőben.

Kutatócsarnok épül Marosvásárhelyen

Dr. Tonk Márton a folyamatban lévő, illetve tervezett fejlesztésekről, beruházásokról is szólt. Mint mondta, folyamatban van a marosvásárhelyi karhoz tartozó sepsiszentgyörgyi oktatási helyszín önállósodása, ez lesz a Sapientia negyedik önálló kara. Itt nagyon jelentős fejlemény, hogy az elmúlt hónapokban sikerült megszerezni az első szaknak, az agrármérnöki-nek a végleges akkreditációt. A rektor kitért arra is, hogy Marosvásárhelyen egy újabb nagyszabású fejlesztés körvonalazódik, a tervezési és engedélyeztetési fázisban van egy kutatócsarnok felépítése.

Új elektromos töltő-állomásokat hoznak létre Marosvásárhelyen

Marosvásárhely több mint 815.000 lejes támogatást kap a Környezetvédelmi Alaptól elektromos töltőállomások létesítésére – közölte a város polgármesteri hivatala.

A városháza sajtóközleménye arról számol be, hogy az Elektromos töltőállomások a megyeszékhelyeken program keretében a Környezetvédelmi Alap igazgatósága június 7-én, kedden egyetlen elfogadott pályázatot tett közzé, mégpedig a marosvásárhelyi önkormányzat által benyújtott, 815.616,71 lej értékben. „Ezért a Környezetvédelmi Alappal való szerződés aláírását követően az önkormányzat előkészíti a töltőállomások kivitelezésére vonatkozó szerződés odaítélésének dokumentációját” – olvasható a közleményben.

A közlemény a leendő töltőállomások helyét is felsorolja:

„Bolgárok téri parkoló, a volt benzinkút helyén, Tusnád utca;
Bolyai Farkas tér, parkoló a Marosvásárhelyi Bíróság előtti téren;
A Nemzeti Színház mögötti parkoló, Călărașilor (Kossuth) utca;
Föld alatti parkoló a Luxor komplexum alatt;
Termékenység (Rodniciei) utca, Diamant park területe;
Városháza utca;

A Maros Szabadidő- és Sportkomplexum (Vikendtelep) parkolója a Tutaj utca 2. szám alatt – a November 7. negyed felé;

A Maros Szabadidő- és Sportkomplexum (Vikendtelep) parkolója a Tutaj utca 2. szám alatt – a Kárpátok sétány felé”. (Agerpres)

Illusztráció Forrás: e-cars.hu

Amikor jön a számlalóbiztos:

- **Minden családtagra vonatkozóan töltsétek ki a kérdőívet, azokra is, akik éppen nincsenek otthon!**
- **Ellenőrizd, hogy mindenkinek helyesen legyen beírva az etnikuma, anyanyelve és vallása!**

+Népszámlálás.ro

SZÍNES VILÁG

XIX. évf. 23. (813.) szám, 2022. június 10., péntek

A Marshall-tervet 75 éve hirdették meg

Hetvenöt éve, 1947. június 5-én mondta el a Harvard Egyetemen George C. Marshall (fotó) amerikai külügyminiszter azt a beszédet, amelyben átfogó gazdasági segélyprogramot hirdetett meg Európának a második világháború utáni újjáépítése érdekében. A beszéd ugyan csak tízperces volt, hatása mégis több évtizeden át érezhető maradt. Az MTVA Sajtóarchívumának anyaga:

A második világháború befejeződése után a győztes antifasiszta koalíció szétesett, beköszöntött a kétpólusú világ korszaka. Az Egyesült Államok gazdaságilag és politikai súlyát tekintve is rendkívül megerősödve, szuperhatalomként került ki a háborúból. Míg Európa romokban hevert, Amerikában évente 15 százalékos volt a gazdasági növekedés, és az öreg kontinensnek nyújtott háborús kölcsönök révén az európai aranytartalékok szépen lassan átsordogáltak a tengerentúlra. Az amerikai külpolitikát a Harry S. Truman elnök által meghirdetett doktrína határozta meg, amely a kommunista terjeszkedés „feltartóztatását” tűzte ki célul. A doktrínának voltak biztonságpolitikai (a NATO létrehozása) és gazdasági elemei is, utóbbi a Marshall-segélyben öltött testet.

A washingtoni vezetés tisztában volt azzal, hogy az európai gazdasági újjáépítés segítheti a politikai stabilitást, ezáltal a feltartóztatást és a következő háború elkerülését. Azt is felmérték, hogy ha ez amerikai segítséggel valósul meg, abból az amerikai gazdaság busás hasznot húzhat. A második világháborúban elpusztult európai gazdaságot 1946-47-ben zord tél sújtotta, amit nem egy helyen éhínség kísért. A győztes Nagy-Britannia maga is el-

szegényedett a háború költségei és az amerikai hitelek miatt, a vesztesektől pedig nem lehetett hadiszákmányt követelni, mert nem maradt semmijük.

Ilyen körülmények között kezdett neki a korábbi tábornok, a világháborús győzelem fő szervezőjének tartott George C. Marshall vezette külügyminisztérium egy átfogó segélyprogram kidolgozásának, a munkában jelentős szerepet vállalt Averell Harriman és George F. Kennan. A hivatalosan Európai Újjáépítési Programnak (ERP) nevezett tervet Marshall 1947. június 5-én a Harvard Egyetemen ismertette. A program minden háború sújtotta európai ország számára jelentős segélyeket helyezett kilátásba, amennyiben az adott állam kész együttműködni az Egyesült Államokkal, ahogy Marshall fogalmazott: a mi politikánk nem egy eszme vagy egy ország, hanem az éhség, a szegénység, a reménytelenség és a káosz ellen irányul.

A kilátásba helyezett 13,3 milliárd dollár elosztásáról július 12-én Párizsban kezdődött tanácskozás. Erre minden európai országot, még a Szovjetuniót is meghívták, kivételt csak a Franco vezette – és a háborúban semleges maradt – Spanyolország jelentett.

Forrás: Wikipedia

Moszkva azonban elutasította a részvételt, és a befolyása alatt álló államoknak megtiltotta a segély elfogadását, amire egyébként Csehszlovákia és Lengyelország hajlott volna. Végül tizenhat nyugat-európai ország fogadta el a tervet gazdasága helyreállítására, a hatalmas összegű program 90 százaléka segély (lényegében ajándék), 10 százaléka köl-

csön volt. Az öreg kontinensen landoló szállítmányok 33 százaléka nyersanyag és félkész termék, 29 százaléka élelmiszer, takarmány és műtrágya, 16 százaléka fűtőanyag, 22 százaléka pedig más áru volt. Az Egyesült Államok mellett Kanada és Dél-Amerika is hozzájárult a segélyekhez.

A programnak az Egyesült Államokban is voltak ellenzői, róluk Harriman azt mondta, hogy csak moziba akarnak járni és Coca-Colát inni. Végül a szovjet fenyegetésre való hivatkozással sikerült meggyőzni a kongresszust, amely 1948. március 31-én áldását adta rá, a törvényt április 3-án írta alá Truman elnök. A következő három évben Nagy-Britannia 3,2 milliárd, Franciaország 2,7 milliárd, Olaszország 1,5 milliárd, az NSZK 1,4 milliárd, Hollandia egymilliárd, Ausztria 678 millió, Belgium 560 millió dollárt kapott, a legkevesebbet Izland és Portugália. A pénz 70 százaléka aztán a megvásárolt áruk révén azonnal visszaáramlott az Egyesült Államokba. A segélyeknek köszönhetően Nyugat-Európa felszámolta a háborús károkat, elérte a békeidők termelési szintjét, sőt 1953 és 1963 között a fejlődés üteme túlszárnyalta az amerikaiat. A Marshall-terv a nyugat-európai integrációs szervezetek egyik kiindulópontjának is tekinthető, ekkor jött létre az Európai Gazdasági Együttműködési Szervezet (OEEC, 1960-tól OECD).

Bár az egykori ötszillagos tábornok, kiváló diplomata George C. Marshall csak két éven át állt a külügyminisztérium élén, programja révén beírta magát a történelemkönyvekbe. 1948-ban a Time magazin az év emberévé választotta, öt évvel később pedig Nobel-békedíjjal tüntették ki.

A Midway-szigeteki csata 80 éve zajlott le

Nyolcvan éve, 1942. június 4-7. között zajlott le a második világháború csendes-óceáni színterén fordulatos, amerikai győzelemmel végződött Midway-szigeteki csata. Az MTVA Sajtóarchívumának anyaga:

Japán 1941. december 7-én hadüzenet nélkül támadta meg az Egyesült Államokat, s gyakorlatilag szétbombázta a Pearl Harborban horgonyzó amerikai flottát. A Csendes-óceánon akadálytalanul előre robogó japán hadigépezet, amely néhány hónap alatt hatalmas területeket foglalt el, az amerikaiak csak 1942 májusában, az Ausztráliához közeli korall-tengeri csatában tudták feltartóztatni. Ez volt az első ütközet a hadtörténelemben, amelyet csak anyahajók és repülőgépek vívtak, a szemben álló hajók nemhogy nem tüzeltek egymásra, de látni sem látták a másikat.

A japán főparancsnok, Jamamoto Iszoroku admirális ezután döntött csapásra: a maradék amerikai flotta megsemmisítésére, egyben a stratégiai fontosságú, Hawaii közvetlen megtámadását lehetővé tevő Midway-szigetek elfoglalására szánta el magát. Döntésében szerepet játszott, hogy 1942 áprilisában néhány, anyahajókról felszállt amerikai gép bombatámadást hajtott végre Tokió ellen. Az akció emelte az amerikai morált, s arra készítette a jelentőségét túlbecsülő japán katonai vezetést, hogy megpróbálja csökkenteni az anyaszigetek sebezhetőségét.

A terv az volt, hogy a japán erők része

Alaska térségében hajt végre elterelő hadműveletet. A rejtőzködő, három csoportra osztott főerők ezalatt a Midway-szigeteket rohanják le, majd végzetes csapást mérnek a támadás hírére megjelenő amerikai repülőgép-hordozókra. A japánok kudarcának egyik oka éppen az lett, hogy a meglepetés érdekében ezek a csoportok nem kommunikáltak és túl távol is voltak egymástól. Jamamoto másik hibája az volt, hogy alulbecsülte az ellenfél erejét: csak két amerikai anyahajóval számolt, holott már a korall-tengeri csatában megsérült, lóhalálában kijavított Yorktown is csatarendbe állt (a csatában két japán anyahajó is megrongálódott, ezek viszont kiestek a hadrendből). Az esélyek így is az amerikaiak ellen szóltak: négy japán anyahajó, hét csatahajó, 150 cirkáló és 248 repülőgép állt szemben három (ebből egy nem teljes értékű) amerikai anyahajóval, 50 egyéb hajóval és 233 repülőgéppel. Az amerikaiaknak azonban volt egy titkos ütőkártyájuk: sikerült megfektetniük a japán rejtjeleket, így felkészülhettek a támadásra. Az amerikai flotta főparancsnoka Chester Nimitz volt, a két külön ténykedő hajócsoporthat Frank Fletcher és Raymond Spruance admirális irányította.

Az ütközet június 4-én hajnalban 108 japán repülőgép támadásával kezdődött a Midway-szigeteki amerikai légi bázis ellen. A bombázók az erős légvédelem miatt nem tudták előkészíteni a partraszállást, és nem tettek kárt az amerikai nehézbombázókban sem. Azok ugyanis már úton voltak a japán

anyahajók felé, de ott – három kivételével – mindet lelőtték. A japán repülőgép-hordozókon a második csapást készítették elő, amikor a felderítők jelentették az amerikai hajókötelék felbukkanását. A parancsnok, Nagumo Csüicsi admirális habozni kezdett: folytassa-e a sziget elleni támadást, vagy a hajókra mérjen csapást, s végül az előbbi mellett döntött.

Nem sokkal később megérkezett az amerikai anyahajókról felszállt repülőgépek első csoportja, az összehangolatlan, fedezet nélküli támadást a japán vadászgépek könnyedén visszaverték. Az öngyilkos akció mégis megakadályozta a második japán támadás elindítását, és meggyengítette az anyahajók légi védelmét. A japánok éppen megkezdték a fedélzeten veszteglő repülőgépek feltöltését, amikor két újabb amerikai bombázókötelék bukkant fel. Ezek már órákkal korábban elindultak, de eltévedtek, s mire egy japán cirkálót követve rátaláltak célpontjaikra, üzemanyaguk szinte teljesen elfogyott. Támadásukat mégis ideális körülmények között, teljesen védetlen anyahajók és tankoló gépek ellen kezdhették meg.

Hat percen belül három japán repülőgép-hordozó kapott találatot, s a nap folyamán el is süllyedtek. Az egyetlen épen maradt japán anyahajó rögtön ellencsapást indított, de az innen felszállt gépek két egymás utáni hulláma is a Yorktownt találta el. A zűrzavarban mindkét kötelék teljes értékű amerikai anyahajó elsüllyesztését jelentette, így a japán pa-

rancsnokság azt hitte, az erőviszonyok kiegyenlítődték, mert mindkét oldalon csak egy anyahajó maradt. Éppen a (szerintük) megmaradt utolsó amerikai anyahajó kiiktatására készültek, amikor az amerikaiak bemérték, majd egy újabb légi csapással a tenger mélyére küldték az utolsó japán anyahajót is.

Az egymás veszteségeiről keveset tudó két ellenfél a besötétedés után kivárára rendezkedett be. A japán támadástól tartó amerikaiak nem mertek a szigetektől eltávolodni, a több száz kilométerre, a csatahajóflottánál tartózkodó Jamamoto pedig a totális kudarcot látva elrendelte a visszavonulást. Az ütközet utójátékaként egy japán tengeralattjáró megadta a kegyelemdőfést a hazai kikötő felé vontatott Yorktown anyahajónak, amely a tenger mélyére süllyedt. A végelszámolás szerint a japánok négy anyahajót, egy csatahajót, 228 repülőgépet és 3057 embert, az amerikaiak egy anyahajót, egy rombolót, 98 repülőgépet és 307 embert vesztek.

A még az amerikaiakat szerint is hihetetlen győzelem fordulópontot jelentett a háború csendes-óceáni hadszínterén. Ettől kezdve az amerikaiak vették át a kezdeményezést, a japánok soha nem heverték ki a négy anyahajó és még kevésbé a képzett, harcedzett személyzet elvesztését. Az ütközetről már 1942-ben színes dokumentumfilm, majd 1976-ban és 2019-ben nagyszabású játékfilm is készült. A csatában elsüllyedt japán anyahajók közül a Kaga és az Akagi roncsait csak 2019-ben sikerült azonosítani.

A természet kalendáriuma (DXVI.)

Kiss Székely Zoltán

Az Tavaszi napokat nyár szokta nyomba követni,

*Mely az éhségnek hív elűzője leve.
Ekkor tündöklök pirosodva már a gyümölcs is,*

*Mely ez előtt bimbó és virágocská vála.
Földi vetés zöldül és már majd magva kigördül*

*A hüveles helyből, végre de csűrbe kerül.
Most vagyon a bővség, mellyel táplál a kegyesség,*

Nemde nagy szeretet, s Isteni végezet ez?

– kérdi **Vörösmarty Mihály** 1816-ban Székesfehérvárott *A nyárról* című versében.

S lám itt van, pezseg körülöttünk a nyár. Az ókori Rómában június 9-15. között zajlott a Vestalia, Vesta istennő ünnepi hete. Az ő templomában égett a szüzek oltalmazta örök tűz. Vesta a családi tűzhely istenasszonya volt. A Vestalia tűzűnnep, a nyári napfordulat ünnepe. A június 15-e és 21-e közötti 6 napos időkülönbség a római naptárnak abból a sajátosságából ered, hogy a napév sarokpontjait rendszerint a hónap idusa körüli holdtöltéssel együtt ünnepelték. Az idén 14-én lesz telehold. S az már a nyári nagyvakáció!

Örvendezzünk mi is *Vakáció előtt Szabó Lőrinc*cel imígy:

*Vakáció előtt
Drága jó iskola,
iskola udvara,
iskolapad,
hurrá, ma sok gyerek
öröme nagy!
Kifele rajzik a
siserahad,
csak az fáj egy kicsit,
hogy te most szüretig
árva vagy.
Volt lecke rengeteg
s játszottunk eleget.
Szurkoltunk is? Lehet,
de üsse kő:
ami rossz, elszaladt,
ami jó, megmarad,
tótágast, gyerekek,
száz cigánykereket, –
ma az a fő,
hogy itt van a, itt van a
nagy szünet!
Meg a bizonyítvány!
Hurrá, hahó:
három jelest mond,
többi jó!
Leckénk ezután
a nyár meg az erdő,
a hegy meg a tó.
Hurrá: a tanító
néni, a bácsi
pusztilnivaló,
hisz ő maga mondja,
hogy:
áci, káci, akáci,
nála is jobb a vakáci-
ó-ó-ó!
Szervusz hát, iskola,
iskola udvara,
könyv, lecke, pad –
visszajön ősszel
új szeretettel
a siserahad!*

Unokáim már írják – ki-ki a maga osztálytáblájára, ahogy mi is, vén gyermekszívűek, 50-60 évvel ezelőtt, toldva naponta egy-egy betűt – ó-ió-ció-áció-káció-akáció – a vakáció varázsszavához. Szertartás ez, örömteli.

A nyári szünet az aktív pihenés ideje. Most nyílik lehetőség megismerni a tágabb szülőföldet. Alaposabban annál, mint amit az évközi tanulmányi kirándulások megengednek. A nemzeti tudat, a valahová tartozás, a hazához és nemzetéhez kötődés elmélyülésének időszaka ez. Az élő és élettelen

természet mélyebb megismerésének ideje is most jön el évről évre. A nyár életre szóló élményeket tartogat – mindenki számára.

Az elszakadások – iskolától, szülőtől, társaktól, szerelmektől – ideje ez, hogy aztán a szeptember újra megajándékozza az újratalálkozás örömeivel a hűségeseket. Így történik ez évszázadok óta. Ahogy **Kriza János** is megjegyezte volt az 1862-ben megjelent *Vadrózsákban*:

*Elmentek a diákok,
Búsulnak a lányok.
Fodorminta lóminta,
Én istenem, hozd vissza;
Mer ha vissza nem hozod,
Az én szívem megszakad.*

Az iskolán kívüli ismeretszerzés alappilére ma is a tudományos ismeretterjesztő irodalom. Első magyar nyelvű úttörője, **Molnár János** 294 évvel ezelőtt, 1728. június 12-én látta meg a napvilágot. A jezsuita tanár az ország különböző városaiban tanított. Igazgatta a budai akadémiát, majd az egyetem főgimnáziumát. 1784-ben visszavonult Szepesváraljára, és ettől kezdve csak az írásnak élt. Munkássága rendkívül sokoldalú. Írt lelki olvasmányokat, beszédeket, hitvitát, nevelőmoralizáló könyvet. Legjelentősebb a természettudományos ismeretterjesztő tevékenysége, magyar nyelven. Legnagyobb teljesítménye egy magyar nyelvű fizikakönyv 1777-ből: *A természettudományok Newton tanítványainak nyomdoka szerint*. Bizonyítani akarta, hogy amit az iskolában latinul tanulnak, „arra szert lehet tenni a deák nyelv nélkül is”. Ő az első, aki magyarul párbeszéd formában fejti ki gondolatait. Az állat-, növény- és ásványtant viszont latin nyelvű tanító költeményben foglalta össze. Ő alapította és szerkesztette az első magyar irodalmi folyóiratot, a *Magyar Könyvházat* is 1783 és 1804 között.

Emlékezzünk meg **Pécs Antal**ról is, a XIX. század második felének legjelentősebb magyar bányamérnökéről. Éppen kétszáz évvel ezelőtt, 1822. június 14-én született Nagyváradolasziban. A selmecbányai bányászati akadémián tanult, 1842-ben kincstári szolgálatba lépett a selmeci zúzóműveknél. 1848-ban az akkor megalakult magyar pénzügyminisztériumba került. A szabadságharc idején ő vitette a kőmőcbányai pénzverő gépeit Debrecenbe, onnan Nagybányára. Aztán... Csak 1863-ban tért vissza Magyarországra. Nevéhez fűződik a diósgyőri vasgyár építése, a Zsil-völgyi kincstári szénbányászat kezdeményezése és a vajdahunyadi vasgyár terveinek első kidolgozása. 1873-tól nyugugalomba vonulásáig, 1889-ig a selmeci bányakerület igazgatója volt, 1889–1892 között a selmecbányai választókerület országgyűlési képviselője. Tudományos munkásságában az elsők között foglalkozott

a ma geomechanikának nevezett földkéregmozgásokkal. Jelentős érdemei vannak a magyar bányászati szaknyelv megeremtésében, a bányatérképezés terén és a bányászat-történet művelésében. Értékes technikai dolgozatai főként a *Bányászati és Kohászati Lapok*ban jelentek meg, melynek alapítója és 1868-tól 1870-ig szerkesztője volt.

Ugyane napon született **Rott Andor** is 1897-ben. A vegyész mérnök feltaláló a polaroid technológiát megelőlegező közvetlen pozitív fényképezés módszerének kidolgozója. Tanulmányait a budapesti műegyetemen, majd a breslauer (Wrocław) műszaki főiskolán végezte, 1923-ban diplomázott. Az egyetem után a budapesti Continental Filmgyár mérnöke lett. A belga fotóanyaggyár tulajdonosának, Lieven Gevaertnek a meghívása alapján 1926-tól 1962-ig a Gevaert cég osztályvezetője volt. Legjelentősebb találmánya az 1939-ben szabadalmaztatott közvetlen pozitív fényképezés. Az ő ötletéből alakult ki az amerikai **Edwin Herbert Land** „Polaroid” néven ismert, 1944-ben szabadalmaztatott, ún. „rögtönfénykép” módszere is.

De hol tartunk ma már a nyári – s nem csak nyári – élmények képi rögzítése terén?! Nem csak a fényképezés, mozgóképrögzítés, de a technika megannyi vívmánya – modern életünk számolatlan, egyesek számára elválaszthatatlan kellékével – bevonult a természetbe is, meghódítva azt. Számos hasznos van közöttük: túrafelszerelés, hangrögzítő eszközök, műholdas tájolók (vagy hogy érthetőbb legyenek: GPS-csodák), hosszan sorolhatnám. És sok haszontalan, romboló, szennyező.

Itt ma csak egyet említek: a zajszennyezést.

*Ó, természet, hozzád jövünk,
kebeleden gyönyörködünk.
Hallgass, kakukk, hallgass, rigó,
harsogjon táska-rádió!*

A tömzsi, lustán rezzető harsak illatokkal kenik fénylő, póre testük

E négyesoros szösszenetet, *Kirándulók* címmel, még 58 évvel ezelőtt, 1964 júniusában írta **Áprily Lajos**. Sajnos mai napig nem vesztett időszerűségéből.

Jobb szeretem az erdő oktató csendjét. Mai sétánkat **Tóth Árpádnak** a természet csendjét, tanító közelségét megéneklő versével, az 1913-ban írt *Erdővel* fejezem be, kedves Olvasóm:

*Körül
Minden csendesen, eltelten örül.
A napsütés vidám,
S a forró, sárga ragyogásban
Minden vén tölgy egy víg, élő titán:
Emeli barna karját
Frissen az áldott égbe,
A szent, illatos, teli kébbe,
S rengeti fürtei zöld zivatarját.*

*Csend.
Kábult fülem hallani véli
A zengő, örök napot odafent,
Billió mérföldek étherén
Átszűrt, újultfinom nesztét:
Ó, csend beszéde, szent csillagbeszéd!*

*S körül
Minden csendesen, eltelten örül.
A tömzsi, lustán rezzető harsak
Illatokkal kenik fénylő, póre testük,
S lábujjhegyen állva karcsú jegenyék
Néznek át felettük,
Túl a hullámló, mély rengetegen,
Néznek, a merengés halk gyönyörétől
Reszketegen.*

*Jó így csendesen nézni a fákat,
Érezni a derűt, mely mindent áthat;
Titokban éltem is szépen tovább égett,
Mint számban a parázsló szivar,
S tündődésem is úgy leng, illatos füstje
a létnek,
Mint a napfényben a szivarfüst
Kedves, kék karikáival.*

*Oly jó így egyszer mélyen örülni,
Fáradt, szegény látásomat
Zöld pázsitkendőbe törülni,
Aztán lehunyni a szemem egy percre,
Míg az élet kis, nyomorú perce
Ezer évvé ringatja magát,*

*S kinyitni aztán
S nézni ezer évvel öregebben,
Túl szerelmeken, búkon, bölcsen, szebben
A nap örökké fiatal
Nagy, zengő aranycsillagát!*

Kívánva mindenkinek békés, boldog vakációzást, maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2022. június 10-én, a most záruló tanév utolsó napján.

A szent, illatos, teli kébbe rengetik fürteik zöld zivatarját

Erdélyi arcok

Minden út Sepsiszentgyörgyre vezet...

László Zsuzsa Sepsiszentgyörgyön született. Hálás mindazért, amit a szüleitől kapott, de a színes gyermekkoráért is, amely – mint mondta – szinte az első perctől a színházhoz is kötődik. Írhatjuk azt is, hogy tulajdonképpen rásodródott erre a pályára. Az Erdélyi arcokban a művésznő magáról, sorsáról és az életéről beszél.

Nagy-Bodó Tibor

– Mit kell tudni László Zsuzsáról, avagy hol kezdődik a történeted?

– Sepsiszentgyörgyön, egy elég vegyes etnikumú családban. Az egyik nagymamám örmény volt, a másik szudétanémet, de volt félig osztrák német és félig román dédnagyanym is. Édesanyám mesélte, hogy a vásárnapi családi ebédnél sokszor három nyelven beszélgettek. Remek emberek közé születtem, hálás vagyok mindenért, amit tőlük kaptam. És a színes gyermekkoromért, ami már szinte első perctől a színházhoz is kapcsolódik. Hétéves koromig a színházzal közös udvaron lévő épületben laktunk. Az anyai nagyapám évekig a színház gazdasági igazgatója volt, édesapám ugyanott színész. Miután elköltöztünk is, folyton a színházban lábatlankodtam. Szinte túlzás nélkül a színházi öltözőkben, folyosókon, műhelyekben, ruhatárban nőttem fel. Mai napig emlékszem az ottani szagokra, illatokra. Gyermek szereplőként több előadásban is megfordultam, és édesapám azokban az időkben egy úgynevezett gyerekszínházat vezetett, ami kurióznak számított, és amely a színházzal közösen, színészekkel két előadást hozott létre, a Fordított világot, és A kis gyufaárus lányt. Mindkettőt nagy sikerrel játszottuk, mígnem „kinőttük” a szerepünket. Nagyszerű évek voltak. Tulajdonképpen rásodródtam erre a pályára. Persze alakulhatott volna másképp is minden, például ha nem vesznek fel a színművésztire. Második nekifutásra jutottam be a Gergely Géza és Kovács Kati osztályába. Akkoriban négy, majd már csak hármas létszámú évfolyamok indultak.

– Sepsiszentgyörgyön születél, utána Marosvásárhelyen találunk...

– Vásárhelyre egy „kis” kitérővel tértem vissza. Szatmáron kezdtem a pályát, majd onnan Kolozsvárra szerződtem. Mindkét helyen, bár viszonylag rövid idő alatt, sokat tanultam, tapasztaltam. Öt év után jöttem vissza ide. Aztán, bár nem volt betervezve, huszonöt évre itt ragadtam. A Sepsire való visszaköltözésemet megelőző három évben szabadúszó színészként dolgoztam, de több mint két évtizedet töltöttem a Tompa Miklós Társulatnál. Igazából eddigi életem legfontosabb, legértelmesebb éveit Vásárhelyhez köttem. Itt alapítottam családot, itt születtek a gyermekeim, fontos barátságokat kötöttem. Szakmailag is itt éltem meg a legösszetettebb időszakot. Sok jóval, és természetesen kudarcokkal. De ez így volt egy kerek történet. Öt éve költöztem vissza Sepsiszentgyörgyre.

– Mi lett volna, ha nem ragadsz Vásárhelyen?

– Ki tudja? Amikor Kolozsvárról ideszereződtem, drága Nagy Dezső kollégám megkérdezte, hogy utazó színész akarsz lenni? Azt válaszoltam, hogy most még mozoghatok egyik helyről a másikra, még nem köt sehová család. Azokban az években hívtak Temesvárra is, és Kassára, ahol vendégként játsztam egy előadásban, és megkérdezték, hogy nem maradnék-e? Szóval benne volt a levegőben, hogy egy idő után esetleg máshol is kipróbálom magam. De így alakult.

– Szerinted milyen a mai erdélyi színészsors?

– Nem tudom, hogy a hazai színészsorsnak van-e igazából erdélyi specifikuma. Ugyanazon a színházi rendszeren belül mozgunk. Ugyanúgy, mint máshol, vidéki színészként kevesebb munkalehetőség adódik, behatároltabb a mozgási lehetőség. De a vásárhelyi színházi alkotók kivételes helyzetben vannak. Több színház, műhely működik a városban, és itt van a Művészeti Egyetem, tévé, rádió. Manapság sehol nem könnyű színházzal foglalkozni, ennek számtalan oka van. De ha már színészsorsról beszélünk, szerintem mi még egy viszonylag védett színházi rendszeren belül vagyunk. Már az, aki bejut a rendszerbe, hiszen nagyon sok fiatal diplomázik, ehhez képest aránytalanul kevés a lehetőség leszerződni valahová, munkát találni. Még

akkor is, ha már több alternatív társulat is működik a közsínházak mellett.

– A világot megváltó deszkák vagy a család? Ma mit választanál?

– Ugyanazt. Ez egy percig sem volt kérdés. Nem tudom, miért kellett volna a kettő közt választanom. Évekig csak a színházzal foglalkoztam, de eljött az a pillanat, amikor pontosan éreztem, tudtam, hogy családot szeretnék. Ma sem döntenék másként. A kettő nem zárja ki egymást. A családommal eltöltött évek, a gyermekeim nélkül sokkal sivárabb, tartalmatlanabb, értelmetlenebb lett volna, lenne az életem.

– Mit csinálnál ma másképp?

– Hát lenne pár dolog, de valamiért mindegyik úgy kellett történnie, ahogyan történt. A jó vagy akár a rossz döntéseimnek is oka, és mint később kiderült, értelme volt. Különbözőben sem lehet utólag semmin sem változtatni, ez is így van rendjén, nem érdemes ezen rágódni. Ami nem jelenti azt, hogy nem követtem el hibákat, vagy nem mulasztottam el megtenni dolgokat. Ha valami bánt, az az, ha – akaratomon kívül – másoknak rosszat okoztam.

– Hol van az otthon?

– Ahol a családom, barátaim vannak. És olyan munkát végezhetek, amit szeretek, aminek értelme, haszna van.

– Mikor és hol volt a legnehezebb?

– A nehézségeim nem annyira földrajzilag, mint inkább időben meghatározhatóak. Az utóbbi években történt velem pár dolog, gyors egymásutánban, ami keményen próbára tett. De ezekért a megpróbáltatásokért is hálás vagyok most. Megerősítettek, sok mindent másképp látok, értékelek. Végeredményben ezeknek a pillanatoknak is megvan – utólag már ki merem jelenteni – a pozitív hozadéka.

– Tekintsünk vissza az elmúlt évekre, az életpontokra...

– Ez összefügg az előbbi kérdéssel. A mostani életpontok sokban különböznek az előző évtizedek viszonylag kiegyensúlyozott rutin mentén zajló életpontjaitól. Továbbra sem vagyok társulati tag, ezért rapszodikus, rendszertelen a színészi létem. Azért fogalmazok így, mert az elmúlt években sok minden mással is foglalkoztam. Voltam kulturális tanácsadó parlamenti képviselő mellett, iskolá-

ban drámafoglalkozást tartottam, jelenleg a Caritasnál is tevékenykedem. Egész pontosan örköi cigány családokkal foglalkozom. Ez nem új keletű, már volt dolgom cigányokkal itt Vásárhelyen is, az egyik egyéni műsorom is róluk szólt. De ez most nagyon más, most mélyebb vízbe dobtam magam. Izgalmas, nem mindennapi kihívásokkal teli, különleges tapasztalás, és ennek a munkának a során remek emberekkel találkoztam. Mindezek mellett négy éve a Háromszék napilap külső munkatársaként rendszeresen írok, és két év után végre szeretnék felújítani a szentgyörgyi Piaf-estemet, ami egészen más, mint a vásárhelyi volt. Szóval nem unatkoztam, unatkozom.

– Mikor voltál a legboldogabb?

– Á, erre így nem tudok válaszolni. Inkább azt tudom, hogy mikor voltak igazán boldog

pillanatok, most így visszatekintve, vagy időszakok, amikor valahogy minden rendben volt. Hálás lehetek, mert volt egy pár. De ha gondolkodás nélkül kellene válaszolnom, mégiscsak azt mondanám, hogy amikor a gyermekeim születtek.

– Nemsokára „kirepülnek” a lányaid. Mi lesz azután?

– Fruzsina – a nagyobbik lányom – már „kirepült”, de amikor tud, hazautazik. Nemsokára Dorkára is sor kerül. Nem szeretek erre gondolni. Amikor Fruzsina elment, nagyon megszenvedtem, bár tudom, hogy ez az élet rendje. Két év múlva Dorkával is meg kell majd ezt élni, de hát az élet megy tovább. Azzal ijesztgetem őket, hogy majd megyek én hozzájuk. Na jó, amikor szükségem lesz rám. De remélem, sokszor lesz ilyen...

– Mi az, ami a legjobban hiányzik?

– A családom, abban a formában, amelyben volt. Fontos barátságok, amelyeket hátrahagytam, vagy amelyek valamiért megszakadtak. És hát jó lenne még jókat játszani.

– Mi az, ami a munkán kívül kikapcsol?

– A zene szinte mindig szól, egy jó könyv, film. Évekig üvegfestéssel is foglalkoztam, nagyon szerettem a színekkel, formákkal játszani. Jó ideje nem vettem eszetet a kezembe. Bár mostanában megint kedvet kaptam hozzá, úgyhogy nincs kizárva, hogy beszerzek pár különlegesebb formájú darabot, és nekiülök festegetni. És ott van az írás, bár az most már majdnem munkának számít. Nagyon szeretek írni. Ami viszont a leginkább kikapcsol, az a hegyekre való elvonulás. Van a Jód völgyében egy kis házunk az erdő alatt, ott mindig megtörténik a jó értelemben vett agy mosás. Zúg a patak, és engem szép lassan kicserélnek. Rendszeresen járunk ki, de most már évente csak egy-két alkalommal megyünk, távolabb kerültünk. Hiányzik is nagyon, ott van a világ közepe.

– Mi a hitvallásod?

– Ezt ebben a formában még sohasem fogalmaztam meg. Mindenképp kíváncsian, nyitottsággal, egészséges értékrend szerint, hitelesen élni. És ugyanígy végezni azt a munkát, amit választottál. Legyen az színház, vagy bármi más. És ha lehet, apró nyomokat hagyni.

– Hogyan tovább?

– Egészségesen szeretnék még jó ideig nyitott szemmel járni-kelni. Úgy érzem, még van bőven dolgom. És ahogy telik az idő, mintha egyre jobban szeretnék élni.

– Köszönjük a beszélgetést.

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1001.

Carl von Clausewitz német tábornok véleményét idézzük a fősorokban.	1	OROSZLÁN- NÉV	GALLY KÉSŐ DÉLUTÁNI ISKOLÁS	VÉGTAG	JEGYZETEL	SPORTOLÓ EGYÜTTES
	A					E
2	J	MEDRET TISZTÍT NÖVÉNY RÉSZE			AZ ÓLOM VEGYJELE FR. FESTŐ (ÉDOUARD)	
BIZONYOS IDEJE			RÓMAI 4 VÉREDÉNY	UNALMAS A VÉGE! NEM ELÉG		
ERŐS RE- PESZTÉS FOLYADÉK				BECÉZETT KATALIN ALÁ		
		DUBLIN LAKÓJA A VOLGÁBA ÖMLIK	RÓMA FOLYÓJA JOGVITÁT FOLYTATÓ	ROST- NÖVÉNY OSZTRÁK RÉGIÓ	KILO (RÖV.) KITŰNŐ, PAZAR	
ADA ... (HOLLAND ÚSZÓNÓ)						
A ZSIRÁF ROKONA				ETIL ... (ALTATÓ) RAGADOZÓ HAL		
A NÁTRIUM VEGYJELE ...FAIR LADY (MUSICAL)		JÓK AZ IZMAI KORTYOLNI- VALÓ			A MANGÁN VEGYJELE NAPI ÚJSÁG	
		CERUZA OROSZ BIOLÓGUS (ILJA)			KUNGFUS (BRUCE) DÉLELŐTTI ELŐADÁS	
SZÉCHENYI ISTVÁN GRÓF MŰVE				TÖLGYFA TERMÉSE IGÉNYEL		
MÁRA- MAROSI HEGYSÉG			JUT NEKI RITKA (NÉMET)		OLASZ AUTÓJEL TENGER (LATIN)	
ÉSZT SAKKOZÓ (MIHAIL, VOLT VB.)			MEZŐ ISME, DOKTRÍNA		MAROS- PARTOK! PEST M. HELYSÉG	
DÁTUMRAG		DÍJSZABÁS OROSZ IGEN				ÓROMAI RÉZPÉNZ
FÜSTÖLT SONKA				IBSEN DRÁMÁJA EZER!		
L.N.J.	A			A TIROLI HIRES		

A MAGYAR KÖZMONDÁS (1.) című pályázat nyertesei:

Mélik Mária,
Marosvásárhely, Caragiale u.

Józsa Sándor,
Marosvásárhely, 1848. út

A pályázati rejtvény megfejtése:
CSERESZNYÉT AZ ÚRNAK,
MAGVÁT A TÁNYÉRNAK

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek
a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések
a június 3-i
számból:

Ikkrek:
Mohos

Skandi:
... a villám felesége, aki urát
haragosan követi.

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY	JÚNIUSI ÉVFORDULÓK (1.)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
13	14	15	16	17			18		19	
21					22					23
24				25		26			27	
28				29		30		31	32	
33			34			35		36		37
38		39		40		41	42		43	
Y		44		45		46		47		48
49	50				51				52	
I	53				H			54		

VÍZSZINTES: 1. Igazságügyminiszteri osztálytanácsos, 134 éve Marosvásárhelyen hunyt el (Gyula). 5. Agrárvegyész, tanár, feltaláló, 150 éve született (László). 11. Idegen művészet. 12. Hőhatásra alig táguló acél. 13. Fiziológus, egyetemi tanár, 150 éve született (Géza). 18. Veterán focista (Zoltán). 20. Te és ő. 21. Omlás (latin). 22. Ászokhordó nyílása. 23. Párbajozik. 24. Algériai kikötőváros. 25. Tank belseje! 26. Étlen rén! 27. Román népi játék. 28. Végtelen övezet! 29. Eligazit, tanít. 31. Előtag: levegő. 33. Némán sír! 34. Bretagne lakója. 36. Előre jut. 38. Amerikai úrhivatal. 40. Szolmizációs hang. 41. Eblak. 43. Idegen keringő. 44. Növényi hajtás. 46. Görög betű. 48. Üres kéz! 49. Fűtőóer. 51. Olasz exkirályné. 52. Tartó. 53. Német író, filológus, 500 éve hunyt el (Johannes). 54. Jurátus, jakobinus, jogász, januárban 250 éve született (János).

FÜGGŐLEGES: 1. Német névelő. 2. Német személynévmás. 3. Rossz kívánság. 4. Fűszernövény. 6. Az utolsó magyar királyné. 7. ... pásztorok királya (Kacsóh, János vitéz). 8. Római 55. 9. Holt nyelv. 10. Zoológus, faunakutató, MTA-tag, 200 éve született (János). 14. Óromai hajnalstennő. 15. Hasad a tó jege. 16. Páratlan kánon! 17. Pára! 19. Juhász Gyula műzsája. 21. Színész, újságíró, 151 éve született (Kálmán). 22. ... Ekberg (színésznő). 23. ... odorata (ibolya). 25. Farkasvezér. 27. Szlovák folyó (Árva). 29. Francia arany. 30. Állóvíz. 32. Bosszús szó. 34. Afrikai nép. 35. Név (latin). 37. Ablaktalan fülke. 39. Felség (francia). 42. Francia város. 45. Ellenszegülés. 46. A polip teste! 47. Gyom. 50. Esetlen sor! 51. Tova. 52. Morzejel.

L. N. J.

A megjelölt sorokban, oszlopokban szereplő helyes megfejtéseket június 23-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani. (Egy borítékban csak egy pályázati szelvény szerepelhet.)

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva Georg Händel német zeneszerző egyik operájának a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES: 1. Bántalom – Rámáz. 7. Határidőrag – Keresztül. 8. Álmatag – Francia író volt (Émile). 9. Út – Kecskhang. 11. Bírósági ügy – Kemény rész! 12. Lét – Elemi parány. 14. E nap – Vatikáni és ománi autójel. 15. Épületszint – Hajlott hátú, idősödő. 18. Nagyon régi – Lehagy, kikerül. 19. Parkerdő – Cégjelzés, embléma. 22. Kutya – Betűt vet. 23. Könnyelmű – Hústélféleség. 25. Kamionjelzés – Maga után húz. 27. Vármaradvány – Végére vonul! 28. Oxigénmódosulat – Ez évben. 30. Előtagként kettőt jelent – A molibdén vegyjele. 31. Barnulni szeretne – Henceg, hivalkodik.

FÜGGŐLEGES: 1. Élvezeti ital – Egyenes, kiemelkedés nélküli. 2. ... Eszter (Német László) – Attila névváltozata. 3. Eme tárgy – Kiejtett betű. 4. Tartó – Tovább halad. 5. Mozgékony, fúrge – Analizál. 6. Aroma – Az Olt „testvére”. 10. Megborzong, didereg – Égéstermék. 13. Folyóágy – Hideg évszakot átvészel. 16. Szerb férfinév – Katonai gyakorlólhely. 17. Szerves oldószer – Zöld ásvány. 20. Spanyolországi sziget – Hivatali helyiség. 21. Ökör – Horgászszineg. 24. Kaucuk – Földes László művészneve. 26. Négyzet része! – Táncot jár. 29. Kettős betű – A nitrogén és az oxigén vegyjele.

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

Mezőgazdasági helyzetkép

Csökkent a földművelők száma, nőtt a területek nagysága

A Mezőgazdasági Intervenciók és Kifizetési Ügynökség (APIA) központi ügynöksége a földalapú támogatások kérvényezési határideje után ország-szerte több helyszínen tájékoztató körutakat szervezett. Képviselői május 24-én a marosvásárhelyi Business szálloda konferenciatermében találkoztak az érdeklődőkkel. A bemutatókat követően Adrian Pinte, az APIA vezérigazgatója – a mezőgazdaság felkarolására szánt összegek lehívását, illetve az ország rendelkezésére bocsátott összegeket vizsgálva – elemezte a sajtó képviselőinek a jelenlegi helyzetet.

Vajda György

Felelősségteljesebb mezőgazdálkodást

A tanácskozáson az APIA hivatalnokain kívül jelen voltak a megye gazdasági, politikai és a mezőgazdasággal kapcsolatban levő intézmények vezetői is. Felszólalt Mara Toghănel prefektus és Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke is. A politikusok hangsúlyozták, hogy valóban nehéz, emberpróbáló időszakot élünk, és a háború okozta válság miatt fontos az élelmiszer-biztonság. Ebben pedig nagy és felelős szerepük van a mezőgazdászoknak. Ezért a Maros megyei intézmények, a helyi közigazgatási egységek mindent megtesznek, hogy segítsék a gazdálkodókat. Fontos, hogy versenyképes mezőgazdaságunk legyen, hiszen csak úgy maradhatunk a piacon. Maros megye alkalmas arra, hogy kiváló teljesítményt érjen el, gazdáink mindig is az élvonalban voltak – tette hozzá bevezetőjében a megyei tanács elnöke.

Ovidiu Săvâșcă, az APIA Maros megyei kirendeltségének igazgatója összegezte tevékenységüket. Elmondta: 83 millió euró támogatásra pályáztak a gazdák, a társult támogatások kivételével, így megyénkbe akár 100 millió euró is „behoznak” gazdáink. Május 16-ig, a kérvények benyújtási határidejéig 22.922 kérvényt regisztráltak 265.730 hektárra. Tavalytól mintegy 250, korábban támogatásban részesült gazda elhunyt, így emiatt is kevesebben igényeltek támogatást, de 1%-kal nagyobb területre, mint az előző évben. A Maros megyei kirendeltség az előző években is betartotta a határidőket, segít a gazdákon, emiatt is más megyékhez viszonyítva sokan kérnek támogatást. A szakelőadásokban összegezték a 2014–2020-as támogatások lehívását, azt, hogy miként használták fel az összegeket a gazdák, külön kitérve a növénytermesztőknek és az állattenyésztőknek szánt kiírásokra, illetve a környezetvédelmi kategóriára, ahol elsősorban a feltételeket ismételték el, hiszen nagyon fontos, hogy mindegyiket betartsák a gazdák. Érdekes előadás hangzott el a helyszínen, illetve teledetekciós ellenőrzésről, arról, hogy miként lehet beazonosítani a számítógépes rendszer szerint a parcellákat. Szó volt az állatjóléti feltételek betartásáról, az ezért járó támogatási összegek kiszámításáról, amely egy kissé bonyolult, de jogszerű, hiszen ezt a

támogatást csak az igényelheti, aki elkötelezi magát, hogy bizonyos – jól meghatározott – intézkedéseket hoz és követi ezek betartását.

A hallgatóság által felvetett gondok közül kiemeljük a trágyakerékek létesítését, ugyanis ma már elengedhetetlen követelmény – nemcsak az ökofarmok esetén, ahol a szerves hulladékot komposztálni kell – vízvédelmi szempontból a vidéki településeken is. A gazdák azt vetették fel, hogy külfelken – a farmok mellett – külön engedélyeztetni kell ezek megépítését, amelyek költségesek, és sokan emiatt nem vállalják fel. Megtudtuk, hogy a törvénykezés enyhített a feltételeken, és a legjobb az, ha a település községi gyűjtőket létesít önkormányzati pénzen, pályázati támogatással, összefogással. Négy ilyen létezik már megyénkben is. Felmerült még a tarlóégetés kérdése, amelyre, amint korábban is írtuk, nem találtak elfogadható megoldást. Az APIA együttműködik a tűzoltósággal, a környezetvédelmi őrséggel, a rendőrséggel, de kevés esetben azonosítják a tetteket. Az biztos, hangzott el, hogy akinek a területét felégették, az a következő évben erre a parcellára nem kap támogatást, és remélik, hogy az intézkedés nyomán jobb belátásra térnek a gazdák.

A konferencia következtetéseként elhangzott, nem csak az idén kialakult nemzetközi és az országos politikai helyzetre való tekintettel kell felelősen gazdálkodni, hanem azért is, hogy a különböző támogatások lehívásával szakszerűvé tett gazdaság valóban gazdasági háttere legyen a közösségnek, és biztosítsa azt az élelmiszert, amelyre szüksége van a lakosságnak. Mindemellett pedig a jól működő farmok hozzájárulnak a vidékfejlesztéshez is, így fontos szerepük van a társadalomfejlesztésben.

Nem sokat változik a támogatási rendszer a következő pénzügyi ciklusban

A konferencia után Adrian Pinte, az APIA központi ügynökségének vezérigazgatója a következőket nyilatkozta a sajtónak.

Azért választották ki az országos tájékoztató körút egyik helyszínéül Marosvásárhelyt, ahova a szomszédos megyékből is meghívták az APIA megyei kirendeltségein dolgozó munkatársakat, mert az élen jár a pénzösszegek lehívásában. Míg 2007-ben az APIA indulásakor mindössze 10 pályázati (támogatási) kiírás volt, addig 2022-ben már több mint 100-ra pályázhatnak a gazdák. Az idén a pályázati határidő lejártá után összegzett adatok szerint az országban a tavalyihoz viszonyítva 36.000-nél kevesebben igényeltek pénzt, azonban a támogatásban részesült mezőgazdasági terület felülete megnőtt 10.000 hektárral. A létszámcsökkenés egyrészt természetes úton történt (elhunytak a pályázó gazdák), továbbá a támogatások miatt egyre többen voltak össze a területeiket, így gyakorlatilag nagyobb felületen gazdálkodnak. A 2020–2022-es átmeneti időszakban Romániában is folyósíthatók a direkt támogatásokat. Az Európai Bizottság 2022-re 1,9 milliárd euró vissza nem térítendő hitelt biztosított az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapról (FEGA). Ezt az összeget az APIA kezeli a központi és a 42

Adrian Pinte

Fotók: Vajda György

megyei egységen, illetve a megyei fiókegységeken keresztül. A rendelkezésre álló összeget mintegy 97%-ban elköltötték. Mint ismeretes, a támogatásokat első lépésben a helyi költségvetésből fedezik, majd az igazoltan elköltött összegeket visszafizeti az Európai Bizottság. A 2021-es mezőgazdasági évre szánt hazai hitelt mindeddig visszafizette az unió, ami azt jelzi, hogy az uniós elvárásoknak megfelelően kezeli a pénzt az APIA. Jól vizsgáztak a különböző ellenőrzésekkor.

A tájékoztató körúttal az a cél, hogy felkészítsék a gazdákat a 2023–2027-es időszakban nyújtandó támogatások lehívására. Az Európai Bizottság 20 milliárd eurót szánt Romániának, ebből 14 milliárdot a direkt támogatásra. Ezt az összeget továbbra is az APIA-n keresztül lehet lehívni, míg a fennmaradt 6 milliárd eurót vidékfejlesztésre lehet költeni pályázatok alapján, amelyeket a vidékfejlesztési ügynökségek (AFIR) kezelnek. A jövő ciklusban nem támogatják a fiatal gazdákat, ehelyett 6–8 kiírás lesz, amely a környezetkímélő, ökológiai gazdálkodást támogatja, erre évi 425 millió eurót biztosítanak. Megmarad a földalapú támogatás, amelyben eddig évente 770.000 gazda részesült.

Adrian Pinte elmondta, hogy a világháború miatt, alkalmazkodva a kialakult helyzethez, időközben kidolgozták és folyamatosan javították az elektronikai pályázati rendszert. Az idén bevezették az elektronikus aláírást, így, amennyiben egy gazdának van elektronikus aláírási joga, és rendben vannak a dokumentumai, nincsenek átfedések a parcellák között, és valamilyen rendezetlen földügye sincs, úgy pályázhat, hogy nem is találkozik az APIA szakértőjével. Egyelőre ez a rendszer nehezen indul, eddig mindössze 34.000 gazdának van elektronikus aláírási joga, de reméli, hogy többen lesznek. A hazai törvények is ösztönzik az elektronikai rendszer bevezetését, így a közigazgatási egységek (polgármesteri hivatalok) azok az intézmények, amelyekkel külön szerződést kötött az APIA; az Állategészségügyi és Élelmiszer-biztonsági-, a növényvédelmi, a hegyvidéki és egyéb hatóságok, ügynökségek is elektronikus formátumban küldik el a szükséges okiratot a gazdának. Egyezmény született a bankok és az APIA-ügynökségek

között, hogy a pénzügyi megadhatják a gazda számlaszámát az APIA-nak, így az említett okiratokat egy adatbázisban tárolva megkönnyítették az ügyintézkést. A gazdáknak évente csak fel kell újítaniuk a kérvényt, amelyet a megadott határidőn belül akár telefonon is közvetíthetnek a megyei központokhoz, illetve kerüljenek az aláírt dokumentumok is a virtuális dossziéba október 16-ig, amikor megkezdik az előleg kifizetését.

A vezérigazgató arról is tájékoztatót, hogy az APIA kezeli a Covid-19-vírusjárvány okozta gazdasági kiesés miatt járó támogatást. Erre az érintetteknek legtöbb 5000 euró támogatást nyújtottak, hogy elsősorban a járvány miatt ki nem fizetett számláikat törlesszék, és e hátrány ne okozzon gazdasági fennakadást. Május 27-től elektronikus rendszerben kellett feltölteni a dokumentumokat, így a rendelkezésre álló összeg szerint a kérvények beérkezési sorrendjében – a megfelelő igazoló okiratok ellenőrzése után – nyújtják a támogatást. Az odaítélt összegeket június 30-a (a kérvények benyújtási határideje) után fizetik ki. Az országos keretösszeg 50 millió euró. Mint ismeretes, erre a keretre nem pályázhattak magánszemélyek, csak azok, akiknek valamilyen jogi személyiséggel rendelkező vállalkozásuk van, pl. az engedélyezett magánszemély, az egyéni vállalkozó vagy a kft. És természetesen igazolniuk kellett, hogy milyen gazdasági kárt okozott számukra a járvány.

A Népiújság tolmácsolta a vezérigazgatónak néhány gazda véleményét: az Európai Bizottsághoz benyújtott országos mezőgazdasági stratégia (PNS) nem tükrözi a hazai valóságot, inkább az uniós követelményeinek felelt meg, így emiatt hátrányba kerülhetnek más EU-tagállamok gazdáival szemben.

Adrian Pinte úgy véli, hogy a következő finanszírozási ciklusra Romániának a mezőgazdaság támogatására szánt 20 milliárd eurós keretösszeget nem lehet megváltoztatni. Az Európai Bizottság kijelölt bizonyos irányelveket, amelyeket a stratégia kidolgozásakor nemcsak Romániának, hanem az EU összes tagállamának be kell tartania. A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium továbbította az országos stratégiát az EB-hez, ahonnan kérdéseket, megjegyzéseket fogalmaznak meg és küldenek el a hazai tárcához, majd ezekre választ is várnak. Ez a folyamat júniusban zajlik. Miután tisztázták a felvetetteket, és amennyiben minden rendben lesz, akkor az EB szabad utat ad az említett összeg elköltésének. Minden ország saját belátásának, valamint a szükségletnek megfelelően – a különböző intézkedéscsomagok szerint – osztja el és pályáztatja meg az említett keretösszeget. Az előző pénzügyi időszak tanulságait levonva lesznek olyan támogatási formák, amelyeket megszüntetnek, vagy csökkentik az erre szánt pénzösszeget, mivel nem érdeklődtek irántuk a gazdák. Az is számít majd, hogy milyen mezőgazdasági ágazatot szeretne fejleszteni az ország, amelyet egyeztetett az unióval. Ezekre az intézkedéscsomagokra természetesen nagyobb összegeket szánnak. Jelenleg folyamatban vannak az egyeztetések az EB-vel. A vezérigazgató hangsúlyozta, a gazdáknak jól fel kell készülniük, tudatosan és felelősen kell pályázniuk, hogy hosszú távon fejlesszék gazdaságukat, nemcsak a saját érdekükben, hanem a helyi közösségek és az ország érdekében is.

Közlemény

FIGYELEM!

Az E.ON Gaz (Delgaz Grid Târgu Mureș) a Dózsa György utcában kicseréli a vezetékeket.

A város nyugati részén – a Kolozsvárt Marosvásárhellyel összekötő E60-as út, a Dózsa György utca teljes hosszában – a közmű-infrastruktúra helyreállítására irányuló munkálatok miatt a munkaterületeken korlátozzák a forgalmat az út 1-es sávján.

A marosvásárhelyi városháza engedélyt adott a munkálatokat végző cégnek az útburkolat felbontására, a kivitelezés határideje 24 hónap (a Dózsa György utca mindkét irányában), az útburkolat eredeti állapotának visszaállításával.

A kivitelező a munkálatokat a következőképpen végzi:

– A gázvezeték cseréje új vezetékre kb. 13 km hosszúságban (mindkét irányban az E60-on). A vezeték több mint 50 éves, és ez a lakók fő gázellátási forrása.

– Az ipari területet ellátó gázvezeték leszerelnek.

– 240 csatlakozást cserélnek ki.

A gépjárművezetők figyelmébe!

A munka 50-100 méteren zajlik, és a munkálatokat szakaszosan végzik, mind éjszaka, amikor a forgalom kisebb, mind nappal, amikor a munkák olyan jellegűek.

Elnézést kérünk a kellemetlenségekért, és kérjük a közlekedőket, hogy a balesetek elkerülése érdekében vezessenek óvatosan, és vegyék figyelembe a közúti jelzőtáblákat.

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal kül- és belföldi kapcsolati osztálya

MAROS MEGYEI TANÁCS

KÖZLEMÉNY

A Maros Megyei Tanács 2022. július 5-én versenyvizsgát szervez, toborzás útján, a Gazdasági Igazgatóság - Transilvania Motor Ring komplexum ügyintéző-karbantartó szolgálata keretében a következő betöltetlen állás elfoglalására:

1. gépkocsivezető, II. fokozat - egy állás, normál munkaidő.

Általános követelmények:

A betöltetlen állást elfoglalhatja az a személy, aki teljesíti a következő feltételeket:

- román állampolgár, az Európai Unióhoz vagy az Európai Gazdasági Térséghez tartozó ország állampolgára és romániai lakhellyel rendelkezik;
- ismeri a román nyelvet, szóban és írásban egyaránt;
- az életkora megfelel a törvényes előírásnak;
- teljes cselekvőképessége birtokában van;
- az egészségi állapota a megpályázott állásnak megfelel, ezt a családorvos vagy az illetékes egészségügyi intézmény által kiállított bizonylattal tudja igazolni;
- teljesíti a tanulmányi, esetenként a szolgálati időre vonatkozó feltételeket vagy más sajátos követelményeket, a meghirdetett állás követelményei szerint;
- nem volt jogerősen elítélve emberiség ellen elkövetett, az állam vagy hivatalos szervek elleni, szolgálati vagy szolgálattal kapcsolatos bűncselekmény miatt, illetve az igazságügyi eljárások megakadályozása, csalás, korrupciós bűncselekmények szándékos elkövetése miatt, ami összeférhetlenséget eredményezne.

A II. fokozatú gépkocsivezetői állás sajátos követelményei

- közép- és/vagy általános iskolai tanulmányok;
- B. kategóriájú gépjárművezetői engedély;
- nem szükséges szakmában eltöltött szolgálati idő.

A versenyvizsga lebonyolításának a körülményei:

A versenyvizsga gyakorlati vizsgából és interjúból áll.

A versenyvizsgára a Maros Megyei Tanács Marosvásárhely, Győzelem tér 1. sz. alatti székhelyén kerül sor.

A gyakorlati vizsga 2022. július 5-én 11 órától lesz a vizsgáztató bizottság által meghatározott terv alapján, amely a következő értékelési kritériumokat foglalja magába:

- alkalmazkodóképesség;
- nehéz helyzetek kezelésének képessége;
- gyakorlati követelmények teljesítésének képessége;
- kommunikációs készség;
- a gyakorlati próba költségvetési keretének megfelelő kezelése.

Az interjú a gyakorlati vizsgától számított legtöbb 4 munkanapon belül lesz.

Az interjú dátumát, időpontját és helyét a gyakorlati próba eredményeinek a kifüggesztésével egy időben fogják közölni.

A beiratkozáshoz szükséges iratokat 2022. június 27-ig lehet benyújtani.

A versenyvizsgára jelentkezők a vizsgadossziét a tanács székhelyén nyújthatják be: Győzelem tér 1. szám, Marosvásárhely, Maros megye - Lucian Petruța-Oroian, a humánforrás-részleg tanácsosa, tel.: 0372-651-236, fax: 0372-651-236, e-mail-cím: petruta.lucian@cjmures.ro.

A jelentkezéshez az érdeklődőknek a következő dokumentumokat kell benyújtaniuk:

- beiratkozási kérvényt, a szervező közhatóság vagy közintézmény vezetőjének címezve;
- a személyi igazolvány vagy bármilyen más irat másolatát, ami a törvény szerint tanúsítja a személyazonosságot;
- a végzettséget igazoló bizonyítványok és szakképesítést igazoló iratok, valamint más iratok másolatait, amelyek bizonyítják, hogy a jelölt szakmai felkészültség szempontjából megfelel a követelményeknek;
- a munkakönyv másolatát vagy esetenként azokat az igazolásokat, amelyek igazolják a szolgálati időt, a szakmai gyakorlatot és/vagy a szakképzettségnek megfelelő régiséget;
- a büntetlen előéletet bizonyító okiratot vagy saját felelősségre tett nyilatkozatot, amelyből kitűnik, hogy nincs olyan büntetése, ami összeférhetlenné tenné a megpályázott állással;
- a családorvos vagy egy illetékes egészségügyi intézmény által kiállított orvosi igazolást, amely 6 hónapnál nem régebbi, és amellyel igazolja, hogy az egészségi állapota megfelelő;
- önéletrajzot.

A bizonylat, amellyel a jelentkező az egészségi állapotát igazolja, kötelező módon kell tartalmazza az iktatószámot, a kibocsátás időpontját, a kibocsátó elnevezését és tisztségét, az Egészségügyi Minisztérium által megállapított szabvány nyomtatvány szerint.

Abban az esetben, ha az iratcsomó átvizsgálása alkalmával elfogadott jelentkező az e) pontban előírtak szerint saját felelősségre nyilatkozik, hogy büntetlen előéletű, legkésőbb a vizsga első próbájának kezdetéig köteles kiegészíteni az iratcsomót a büntetlen előéletét bizonyító okirattal.

A b) - d) pontoknál előírt iratok eredeti példányait is be kell mutatni a másolatok hitelességének bizonyítására.

Péter Ferenc
ELNÖK

Paul Cosma
FŐJEGYZŐ

A csalás megelőzéséért hozott intézkedések eredménye az év első öt hónapjára

Az ANAF egyik fő célja az adóelkerülés, a gazdaság eme csapása elleni küzdelem, amely az állam jó működéséhez szükséges forrásokkal konszolidált költségvetést károsítja. Ennek érdekében az Adó- és Pénzügyi Hivatal sorozatos ellenőrzésbe kezdett, amelyek célja az adófizetők által elkövetett szabálytalanságok helyrehozása vagy szankcionálása, ezáltal növelve a pénzbegyűjtés hatékonyságát.

Így a **2022. január és május között** végzett ellenőrzésekkel **12.101** adófizetőt céloztak meg, számszerűsített/becsült adóvonzattal (héta, szociális és egészségügyi hozzájárulások, egyéb adók), és szankciókat (bírság és elkobzás) alkalmaztak összesen **364.122.552 lej** értékben:

– **314.385.612 lej** fiskális következmény (1089 ellenőrzési jelentésben felbecsülve);

– **49.736.940 lej** szabálysértési szankció (bírság, illetve elkobzás);

• **33.090.839 lej** szabálysértési bírságot róttak ki 5.339 bírság fejében, 424 figyelmztetést is adtak;

• **16.646.101 lejnyi** készpénzelkobzás, tiltott tevékenységből származó bevétel és áru.

Ezzel egyidejűleg **72 bejelentést** nyújtottak be a nyomozó szervekhez, a kártérítés összege **196.167.167 lej**, valamint a vizsgált esetekkel összefüggő károk behajtása érdekében 39 óvintézkedést rendeltek el **32.223.385 lej** értékben.

A tevékenység felfüggesztését **186 adófizető** esetében rendelték el, ebből 168-at az elektronikus pénztárgépek beszerzésére és használatára vonatkozó jogszabályi rendelkezések be nem tartása miatt (153-an nem rendelkeztek elektronikus pénztárgéppel, 14-en nem használták az elektronikus pénztárgépet), illetve 19 adófizetőt a 227/2015. számú törvény előírásainak be nem tartása miatt szankcionáltak.

Az ellenőrzések eredményeként a csalás felderítésével foglalkozó igazgatóság összesen **25 adófizető** esetében adott ki véleményezést arról, hogy nem folytatnak pénzügyi tevékenységet.

Az ellenőrzés eredménye a csalás felderítésével foglalkozó igazgatóság szerkezete, a jegyzőkönyvekben számszerűsített fiskális értékek szerint:

Szerkezet	A vélt adócsalás értéke (lej)	A bírságok teljes összege (lej)
1 Központi készülék	82.812.800	696.422
	DCMTI	33.316.459
	DCICC	29.717.081
	DCE	11.939.229
	DOVIEPA	7.840.031
2 DRAF Suceava	56.952.134	6.218.262
3 DRAF Bukarest	48.698.312	5.086.988
4 DRAF Nagyvárad	43.215.144	5.980.781
5 DRAF Konstanca	33.901.303	16.776.108
6 DRAF Déva	16.001.025	1.055.789
7 DRAF Alexandria	13.989.775	5.086.828
8 DRAF Nagyszeben	13.175.548	5.224.919
9 DRAF Târgu Jiu	5.639.571	3.610.843
Összesen	314.385.612	49.736.940

A csaláselhárító felügyelők által lefoglalt áru értékesítéséből befolyt bevétel a referenciaidőszakban **1.114.946,55 lej** – az 50,85-ös számlán feltüntetett, „A törvény szerint a javak értékesítéséből befolyt összeg az állam magántulajdona” (a kényszervégrehajtási főigazgatóság – az elkobzott áruk értékesítésével foglalkozó igazgatóság havi tájékoztatása szerint).

Az Adó- és Pénzügyi Hivatal kommunikációs, közszolgálati és sajtóosztálya

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban.
Tel. 0745-379-638. (66289-1)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (66289-1)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (66256-1)

CÉG 10% kedvezménnyel VÁLLAL HÁZTETŐKÉSZÍTÉST, TETŐJAVÍTÁST, CSERÉPFORGATÁST, ÉPÍTKEZÉSI MUNKÁT stb. Tel. 0774-574-527. (16136)

A SECURITECH ROM PROD KFT. alkalmaz VILLANYSZERELŐT, LAKATOST és MARÓST. Előnyt jelent a szakmai tapasztalat. Önletrajzokat várunk az office@securitechromprod.ro e-mail-címre, illetve a cég székhelyén, a Bodoni utca 66/A szám alatt. Érdeklődni a 0729-142-792-es telefonszámon lehet. (66568)

MAGÁNCÉG MÉRLEGKÉPES KÖNYVELŐT alkalmaz. Angol- és románnyelv-tudás kötelező. Érdeklődni a következő telefonszámon: 0723-244-200. (sz.-1)

Alkalmazunk FÉRFI MUNKAERŐT TEJFELDOLGOZÓ ÜZEMBE, a csomagolóreszlegre. Érdeklődni lehet a következő telefonszámon: 0744-163-329, délelőtt 8 órától 15 óráig. (66563)

A PC HOUSE csapatába ELADÁSI TANÁCSADÓT felveszünk! Elvárások: román- és magyar nyelv-ismeret, számítástechnikai ismeretek, jó kommunikációs készség, rugalmasság, türelem, precizitás. Amit kínálunk: versenyképes bérezés, dinamikus csapat, modern munkakörnyezet. Az önletrajzokat (CV-t) e-mailben a jobs@multiplan.ro címre vagy személyesen kérjük leadni a Mureșului/Maros utca 17. szám alatti székhelyen. (sz.-1)

ASTELLA MARIS VENDÉGLŐ

– Marosvásárhely, Tineretului utca 2. szám
(a volt Bradul vendéglő, a polgármesteri hivatal mögött) –
rendezvényeket szervez:
esküvő, keresztelő, bankett, tor stb.
maximum 140 személy részvételével.
Ugyanott önkiszolgáló vendéglő, többféle,
választható menüvel, házhoz szállítással.
Tel. 0744-618-608. (66531-1)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

VÁSÁROLOK szappanfőző ércüstöt. Tel. 0744-692-841. (-1)

RABLAPROGRAMBA illő autót vásárolok, az elszállítását és forgalomból való törlesztést vállalom. Tel. 0748-882-828. (16036-1)

JÓ MINŐSÉGŰ gyümölcs-pálínka eladó. Ára: 30 lej/liternél. Tel. 0740-334-468. (16168-1)

ELADÓ 2009-es kiadású benzines Dacia Logan 18.200 km-ben. Tel. 0745-578-410. (16191)

ELADÓ egy antik S 100-as Skoda autó, fehér, 45 éves, 203 ezer kilométerben, minden illeték kifizetve, műszaki rendben, 4 új gumival és sok cserealkatrésszel. Tel. 0743-211-281. (16235-1)

ELADÓ egy hatszemélyes kihúzható ebédlőasztal 3 kárpitozott székekkel. Tel. 0743-211-281. (16235-1)

ELADÓK kézi asztaloszerszámok tölgyfa gyalupaddal, elektromos kisgépek sok segédeszközzel. Tel. 0743-211-281. (16235-1)

LAKÁS

KIADÓ tömbházlakásban egy szoba, 500 lej/hónap. Tel. 0771-677-830. (16233-1)

ELADÓ családi ház Marosvásárhely központjához közel (1-es zóna) az Oltuzului utca 14. szám alatt, I. lakrész, közös udvar egy családdal, 400 m² telek, 3 szoba-összkomfort, pince, fa-épület. Érdeklődni a 0745-985-529-es telefonszámon. (16206-1)

ELADOM/ELCSERÉLEM Tudor negyedi 4 szobás tömbházlakásomat. Tel. 0765-398-190. (16134-1)

ELADÓ ház Jobbágytelkén. Tel. 0770-108-682. (16128-1)

KIADÓ kétszobás tömbházlakás. Tel. 0744-389-289. (16164)

KIADÓ I. osztályú, I. emeleti, 3 szobás lakás két mosdóval, bebútorozva, a Pandúrok sétányon. Érdeklődni a következő telefonszámokon: 0744-253-199, 0770-239-371. (16189-1)

ELADÓ 4 szobás tömbházlakás a Cutezanței utcában és egy telek házzal (3800 m²) a Negoilului utcában. Tel. 0770-199-872, 0365/801-693. (16199-1)

KIADÓ másfél szobás, bútorozatlan garzonlakás hosszú távra a Kárpátok sétányon. Tel. 0749-425-152. (16142)

KIADÓ garzon a Kövesdombon. Tel. 0365/803-907. (16188-1)

MINDENFÉLE

ENGEDÉLLEL rendelkező szerelő víz-, gáz-, központi fűtéssel, padlófűtéssel, kanalizálással kapcsolatos sürgősségi eseteket vállal. Tel. 0770-905-315. (16103)

HEGESZTŐGÉPEK javítása. Tel. 0740-708-157. (15723-1)

„A bucsúszó, mit nem mondtál ki, elmaradt. Elmentél, de gondolatban örökké velünk maradsz.”

Mély fájdalommal és megtört szívvel tudatjuk, hogy a szeretett férj, apa, nagyapa, rokon, szomszéd, és jó barát

Német Imre

életének 71 évében hirtelen elhunyt.

Drága halottunk temetése **2022. június 11-én 13 órakor** lesz a római katolikus egyház szertartása szerint a marosvásárhelyi remeteszegi temetőben. Virrasztása **2022. június 10-én 17-19 óra** között a Vili temetkezési vállalat maroszentgyörgyi ravatalozóján lesz. (Stejarului nr: 1A)

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család

VILLANYSZERELÉS: épületi, gépészeti, monofázisú, háromfázisú. Tel. 0740-708-157. (15723-1)

TERMOPÁN ajtók, ablakok javítása, szúnyogháló szerelése. Tel. 0771-383-725. (15770)

FUVART, bútorthordást vállalunk személyzettel, külföldre is, valamint törmelékiszállítás. Tel. 0749-543-104. (14975-1)

MOSÓNÓT, takarítónőt keresek Marosvásárhelyre. Tel. 0787-865-051. (16175)

TÉVÉT és háztartási gépeket javítok. Házhoz jövök. Tel. 0740-527-205. (16201)

KÉSZÍTÜNK külső redőnyöket, szalagfüggönyöket, szúnyoghálót. Tel. 0744-121-714. (15905-1)

VÁLLALUNK tetőkészítést lemezből, cserépből; ács munkát, terasz készítést, garázs felújítást, csatornájavitást, bármilyen kisebb javítást és mindenféle más munkát, kerítés készítést is. Tel. 0740-756-103. (16122-1)

CÉG vállal 10% kedvezménnyel háztetőkészítést, tetőfedést, tetőjavítást, cserépforgatást, bel- és kültéri munkát, bontást. Tel. 0774-574-527. (15831-1)

KERTI munkát, favágást, kaszálást vállalom. Tel. 0770-621-920. (16136)

LÉPCSŐHÁZFESTÉST vállalom. Tel. 0741-699-761. (16180)

TETŐFEDŐ KFT. vállal tetőkészítést, tetőjavítást, ács munkát, bádógos munkát, szigetelést, meszelést, bármilyen kis javítást. Tel. 0746-972-003, Fülöp Hunor. (16176-1)

VÁLLALUNK: festést, meszelést, tetőkészítést, tetőjavítást, belső javítást, szigetelést polisztrénnel, elszállítunk törmelékét és egyéb anyagot, készítenek kerítést. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0750-678-803. (16151-1)

VÁLLALUNK: háztetőkészítést cserépből, Lindab lemezből, kisebb javítást, kerítéskészítést, meszelést, szigetelést. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0754-634-559, Csaba. (16177-1)

VÁLLALUNK tetőkészítést lemezből, cserépből; ács munkát, terasz készítést, garázs felújítást, külső-belső szigetelést, meszelést, bármilyen kisebb javítást és mindenféle más munkát. Tel. 0747-508-707, Misi. (16221)

VÁLLALUNK bármilyen kerítésjavítást és kerítés készítést, kerítéspucolást, kerítésfestést bármilyen színre, lambériázást, víkendház készítést, bármilyen tetőjavítást és bármilyen szigetelést. Tel. 0712-294-471. (16222-1)

VIGYÁZOK gyerekre vagy idősekre, lehetőleg a Tudor negyedben. Tel. 0748-297-269. (16220-1)

IDŐS, beteg hölgy gondozását vállalom heti 3-4 nap, a délelőtti órákban 4-5 órát, szombat, vasárnap kivételével. Tel. 0752-987-770 vagy 0365/448-995, 8 óra után. (16232-1)

MOSÓGÉPET és hűtőszekrényt javítok. Tel. 0755-825-502. (16236-1)

GYAKORLATTAL rendelkező népművész állást keres szállással. Tel. 0746-446-534, Sándor. Választ csak SMS-ben. Köszönettel. (-1)

MEGEMLÉKEZÉS

Halálozod, míg élünk, fájó emlék marad. Öröklébe hullt szép arcod, mosolyod itt maradt. Szomorú szívvel emlékezünk június 12-én az egy éve eltávozott, marosvásárhelyi születésű, Debrecenben élt testvérünkre, **SZABÓ PIROSKÁRA** szül. Jenei. Hiányzol! Nyugodj békében! Testvéreid: Gizella és Öcsi családjukkal. (16208-1)

Fájó szívvel emlékezünk június 11-én **KONTZ ILDIKÓRA** halálának 8. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szeretettel. (p.-1)

„Emlékek, szép szavak varázsa melegíti lelkünket, a hiányod kicsit csendesül, de szívünkben érezzük, téged soha nem feledünk.”
Kegyelettel emlékezünk id. **GYÖRGY INCE** maroszentgyörgyi lakosra, volt kárpitos, halálának tizenkettedik évfordulóján. Felesége, három fia és családjuk. (16217)

Mert nem halt meg ő, még mindig él nekünk, csak messze távozott, hol meg nem érinthetjük. Szomorúan emlékezünk június 12-én a szeretett férjre és drága édesapára, id. **SZÉKELY LÁSZLÓRA**, az ICRA volt dolgozójára, aki nyolc éve távozott el közülünk. Emléke örökre él bennünk. Felesége, fiai, menyé és unokái. (16227)

Unokáid kezét fogva, régi ismerősök mesélnek rólad... csak szépet és jót. Büszke vagyok, hogy te neveltél, tanítottál, és vagyok az, aki ma vagyok! Hálával gondolok édesanyámra, **NYÍRI ERZSÉBETRE**, aki 11 éve már a mennyországból egyengeti lépteim... Szeretettel gondolok rád, szerető lányod, Zsóka. (p.-1)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagyapa, az ehedi születésű **NAGY PÁL** hosszas szenvedés után 82 évesen csendesesen megpihent. Temetése június 11-én 12 órától lesz a maroszentgyörgyi katolikus temetőben.
A gyászoló család. (-)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Őszinte részvétünket és együttérzésünket fejezzük ki Czerán Erzsébetnek, klubunk alelnökének **TESTVÉRE** elhunytja miatt érzett fájdalmában. A Marosvásárhelyi Magányosok Klubjának tagjai. (16216-1)

Szomorúan búcsúzunk két kollégánktól, dr. **TESZLER ALFRÉD** és dr. **PUTZ KÁROLY** évfolyamtársainktól. Emlékeket szeretettel őrizzük, hozzátartozóinknak őszinte részvétünk. Az 1963-ban végzett orvosok nevében Rácz Katalin. (16230-1)

ETV ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓ

OPERATŐR-VÁGÓT
KERES FŐÁLLÁSBAN
AZ ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓ,
A MAROSVÁSÁRHELYI STÚDIÓJÁBA

FELADATOK

- a napi híradók és magazinműsorok képanyagának az elkészítése
- helyszíni riportok, interjúk, beszélgetések forgatása
- élő bejelentkezések technikai lebonyolítása
- híradók és híradós bejársások vágása
- magazinműsorok és magazin bejársások utómunkája

ELVÁRÁSOK

- középfokú végzettség (videotechnikai ismeretek előnyt jelentenek)
- filmes és/vagy televíziós gyakorlati tapasztalat
- számítógép-felhasználói ismeretek
- B-kategóriájú gépjárművezetői engedély
- csapatmunkára való hajlam és alkalmazkodóképesség
- gyorsaság, határozottság és pontosság

AJÁNLAT

- fiatal, dinamikus munkaközösség
- jó munkakörülmények
- megfelelő bérezés
- megbízható, stabil munkahely

A részletes szakmai önéletrajz leadásának határideje: **2022. június 10.**
Jelentkezni az allas@erdelyi.tv email címen lehet.

NYÍLT NAP AZ
AZOMAROSNÁL
2022 JÚNIUS 18

Az Azomures fennállásának 60. évfordulója alkalmából meghívjuk önöket, hogy látogassák meg cégünk telepét, platformját. A nyílt nap lehetőséget nyújt a cégvezetéssel való párbeszédre, illetve arra, hogy betekintést nyerjenek a mintegy 2500 alkalmazott munkájába, feladatkörébe.

A látogatókat szeretettel várjuk 2022. június 18-án, szombaton 10.00–15.00 óra között a Cinema City moziba (4-es szoba, Promenada Mall) a tevékenységünkről szóló rövid bemutatóra, majd az ezt követő beszélgetésre, ahol lehetőség nyílik kérdéseket feltenni és válaszokat kapni.

A látogatók belépését a telepre tömegközlekedéssel biztosítjuk, a buszok a Promenada Mall parkolójából indulnak. A belépés 7 éven felüliek számára engedélyezett. Hogy a szervezés gördülékenyen történjen, kérjük, jelezze részvételi szándékát és látogatásának pontos idejét az office@azomures.com e-mail-címmel vagy a 0372-482-205 telefonszámon.

cetate production

A CETATE PRODUCTION KFT.
újonnan nyíló SEGESVÁRI VARRODÁJÁBA munkatársakat keres a következő beosztásba:
varrónó – 10 szabad hely
Kezdés: 2022. szeptember 1.
Elvárások: pontos munkavégzés, rugalmasság, varrási tapasztalat
Amit kínálunk:

- Próbaidőben 1.800 lej fix alapfizetés
- 20 lejes ételjeggy minden ledolgozott munkanapra
- A próbaidő letelte után versenyképes bérezés teljesítményarányosan (alapfizetés + prémium)
- Modern munkakörülmények

Érdeklődni munkanapokon 8-15 óra között a 0752-243-584-es telefonon, illetve az önéletrajz elküldhető a csa@cetateproduction.ro e-mail-címre.

therezia[®]
Mezőpaniti tejtermékek...

r.a.d.i.o
Gaga
www.radiogaga.ro

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

A Marosvásárhelyi Transilvania Repülőtér versenyvizsgával felvesz:

- **három villanyszerelőt** – COR-kód 741307. A versenyvizsga időpontja: július 6., 10 óra. A dossziék benyújtásának határideje: **június 24., 15.30 óra.**
 - **egy építőmérnököt** – COR-kód 214201. A versenyvizsga időpontja: július 11., 10 óra. A dossziék benyújtásának határideje: **június 27., 15.30 óra.**
 - **rendszergazdát (részmunkaidőbe)** – COR-kód 252301. A versenyvizsga időpontja: **július 4., 10 óra.** A dossziék benyújtásának határideje: **június 24., 15.30 óra.**
 - **rendszergazdát (teljes munkaidőbe)** – COR-kód 252301. A versenyvizsga időpontja: **július 4., 10 óra.** A dossziék benyújtásának határideje: **június 24., 15.30 óra.**
 - **egy belső ellenőrt (auditor)** – COR-kód 241105. A versenyvizsga időpontja: **július 12., 10 óra.** A dossziék benyújtásának határideje: **június 29., 15.30 óra.**
 - **egy szakellenőrt (kereskedelmi tarifák szakterületre)** – COR-kód 263102. A versenyvizsga időpontja: **július 7., 10 óra.** A dossziék benyújtásának határideje: **június 27., 15.30 óra.**
- Bővebb tájékoztatás a www.aeropotultransilvania.ro/category/cariera/ honlapon vagy a 0265-328-888-as telefonszámon.

A Szeléna szalon varrónőt alkalmaz.

Feladatai: esküvői ruhák méretre igazítása; uszályfelgombolás kialakítása (nem ruha készítése, csak módosítások a ruhákon); menyasszonyok kiszolgálásában való segítségnyújtás.

Munkaprogram: hétfőtől péntekig, napi 8 óra.

Kérjük, hogy önéletrajzzal jelentkezzenek szalonunkban Marosvásárhelyen, az 1918. December 1. sugárút 124-126. szám alatt, a következő időtartamokban: hétfőn 14-19, illetve keddtől péntekig 10-18 óra között, vagy beküldhetik a következő e-mail-címmel: office@szelena.ro; messengeren: <https://www.facebook.com/salon.szelena/>.

Marosvásárhelyi Rádió Románia
www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM